

Provinciale Staten

Clustercode VTH
Ons kenmerk DOC-00851889
Bijlage(n) 2

Uw kenmerk -
Maastricht 10 maart 2026
Verzonden 10 maart 2026

Onderwerp

Mededeling portefeuillehouder inzake VTH Uitvoeringsprogramma 2026 en Jaarverslag VTH 2025

Geachte Staten,

Bijgaand sturen wij u ter kennisname, op grond van artikel 13.5 en artikel 13.11 van het Besluit omgevingsrecht, het door ons college vastgestelde VTH Uitvoeringsprogramma 2026 en Jaarverslag VTH 2025. Het VTH Uitvoeringsprogramma 2026 omschrijft welke werkzaamheden komend jaar verricht zullen worden, rekening houdend met de doelen en prioriteitstelling uit de Uitvoering- en handhavingsstrategie 2024 van de Provincie Limburg. Het Jaarverslag VTH 2025 is het verslag van de uitvoering van het VTH Uitvoeringsprogramma 2025.

Gedeputeerde Staten van Limburg
namens dezen,

Marc van Caldenberg

provincie
Limburg

VTH uitvoerings- programma 2026

Inhoud

1.	Samenvatting	3
2.	Inleiding	5
2.1.	Leeswijzer	7
3.	Relatie met beleidskaders	8
3.1.	Raakvlakken strategische beleidskaders	8
3.2.	Uitvoering- en Handhavingsstrategie	9
4.	Onze VTH-taken	11
4.1	Inzet vergunningen	11
4.1.	Inzet toezicht en handhaving	13
4.2.	Overige werkzaamheden	15
5.	Trends en Ontwikkelingen	16
5.1.	VTH Algemeen.....	16
5.2.	Vergunningen.....	19
5.3.	Toezicht en Handhaving	20
6.	Werkvelden	22
6.1.	Bodem en ondergrond	22
6.1.1.	Bodemsaneringen.....	22
6.1.2.	Ontgroningen	23
6.1.3.	Kalksteengroeves	26
6.2.	Water	28
6.2.1.	Grondwater	28
6.2.2.	Zwem- en badgelegenheden	29
6.3.	Natuur	31
6.3.1.	N2000	31
6.3.2.	Flora en Fauna.....	32
6.3.3.	Faunabeheer.....	33
6.3.4.	Houtopstanden.....	35
6.4.	Overige	36
6.4.1.	Stiltegebieden	36
6.4.2.	Tijdelijk en uitzonder gebruik (TUG)	38
6.4.3.	Provinciale wegen.....	40

1. Samenvatting

De Provincie Limburg werkt in lijn met het coalitieakkoord 'Elke Limburger telt!' (2023-2027) aan een aantoonbaar gezond en veilig leefmilieu voor al haar inwoners. Hierbij heeft de Provincie een belangrijke rol als regulerende overheid: zij moet ervoor zorgen dat inwoners en natuur beschermd worden tegen ongewenste risico's, met als uitgangspunt dat iedereen in een schone, veilige en gezonde omgeving kan leven.

Deze ambitie is verder uitgewerkt in het beleidskader "Nieuwe energie en een schoon leefmilieu", waar de nadruk ligt op het versterken van het systeem rondom vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH-taken). De Provincie moet jaarlijks een VTH-Uitvoeringsprogramma (VTH-UP) opstellen, waarin staat welke taken het komende jaar worden uitgevoerd. Dit is wettelijk verplicht en moet aansluiten bij strategische doelen en prioriteiten uit de provinciale Uitvoering- en handavingsstrategie (UHS 2024). Het VTH-UP gaat over wettelijke taken zoals vastgelegd in onder meer de Omgevingswet (Ow), de Omgevingsverordening Limburg (OVL) en de Mijnbouwwet. Taken als toezicht op subsidies, het controleren van lagere overheden of zwemmen in oppervlaktewater vallen buiten dit programma.

De taken van het VTH-cluster omvatten het verlenen van vergunningen, het houden van toezicht en het daadwerkelijk optreden wanneer wet- en regelgeving wordt overtreden. Denk aan natuurvergunningen en toezicht op grondwateronttrekking. Een belangrijk uitgangspunt is dat deze taken bijdragen aan bredere provinciale doelstellingen, zoals het beschermen en verbeteren van natuur en landschap, het versterken van leefbaarheid in steden en dorpen, en het voorkomen van (milieu)schade.

De Provincie voert deze taken deels zelf uit en schakelt daarvoor ook de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (ODZL) en het Waterschap Limburg in. Zo voert ODZL basistaken uit op het gebied van milieu, terwijl zaken rondom zwemmen in oppervlaktewater bij het waterschap liggen. Er is voortdurend aandacht nodig voor goede afstemming met andere clusters en instanties, zodat wetgeving correct wordt nageleefd en de uitvoering goed georganiseerd blijft.

Er zijn verschillende ontwikkelingen die de uitvoering van VTH-taken beïnvloeden. Tot de belangrijkste trends behoren de noodzaak tot versterking van de ODZL (waarvoor structureel extra middelen zijn vrijgemaakt) en de toepassing van innovaties zoals Artificial Intelligence, wat kan bijdragen aan efficiëntere processen. Ook is er meer aandacht voor voorlichting en bewustwording: burgers en bedrijven zijn zich niet altijd bewust van hun verplichtingen, waardoor preventieve informatievoorziening belangrijk wordt in het voorkomen van overtredingen. Vanaf 2026 komt de vergunningverlening voor activiteiten op en langs provinciale wegen ook onder Vergunningverlening te vallen.

Daarnaast zorgen maatschappelijke ontwikkelingen, zoals de toenemende mondigheid van burgers en de groei van Woo-verzoeken (informatie-aanvragen), voor een hogere werkdruk en vragen om zorgvuldige communicatie. Er zijn ook uitdagingen rondom het halen van wettelijke

termijnen bij vergunningverlening, mede door een toename van aanvragen, complexe regelgeving (zoals stikstof), krapte op de arbeidsmarkt en wisselende rechtspraak.

Tot slot is het sluiten van de beleidscyclus, het ontwikkelen, uitvoeren, evalueren en bijstellen van beleid rondom VTH, een belangrijke opgave. Door het aanstellen van extra beleidsmedewerkers wil de Provincie zorgen voor betere afstemming en implementatie tussen beleid en uitvoering, zodat de leefomgeving in Limburg ook in de toekomst veilig, gezond en aantrekkelijk blijft voor alle inwoners.

Conclusie

De uitvoering van het vergunningen-, toezicht- en handhavingsbeleid is essentieel voor het realiseren van een gezonde en veilige leefomgeving in Limburg. De Provincie staat daarbij voor de uitdaging om haar taken goed uit te voeren te midden van toenemende complexiteit, veranderende regelgeving, maatschappelijke verwachtingen en beperkte capaciteit. Door te investeren in vernieuwing, samenwerking, voorlichting en voldoende middelen, kan de Provincie deze uitdagingen het hoofd bieden en haar ambities waarmaken. Het voortdurend verbeteren van processen en het waarborgen van samenhang tussen beleid en uitvoering zijn cruciaal om de kwaliteit van leven en de bescherming van natuur, milieu en inwoners ook in de toekomst te kunnen garanderen.

2. Inleiding

De provinciale ambitie zoals verwoord in 'Elke Limburger telt!', coalitieakkoord 2023-2027 is een aantoonbaar gezond en veilig leefmilieu in Limburg. Hier is de rol van de Provincie als regulerende overheid nodig. Een overheid die haar inwoners beschermt tegen ongeoorloofde en ongewenste risico's.

De verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving is als ambitie uitgewerkt in het beleidskader "*Nieuwe energie en een schoon leefmilieu*". Hierbij ligt voor de uitvoering van de VTH-taken de nadruk op het robuuster maken van ons VTH-stelsel en het uitvoeren van onze wettelijke VTH-taken. Vergunningen verlenen, toezicht houden en handhavend optreden doen wij binnen de kaders van de wet- en regelgeving.

Het maken van een jaarlijks VTH-UP is voor de Provincie een wettelijke verplichting, die voortkomt uit het Omgevingsbesluit artikel 13.8. In het VTH-UP dient aangegeven te worden welke werkzaamheden komend jaar verricht zullen worden, rekening houdend met de doelen en prioriteitstelling uit de UHS 2024 van de Provincie Limburg. Daarnaast wordt in het VTH-UP beschreven op welke manier de inzet van VTH een bijdrage levert aan de provinciale doelen uit de strategische beleidskaders.

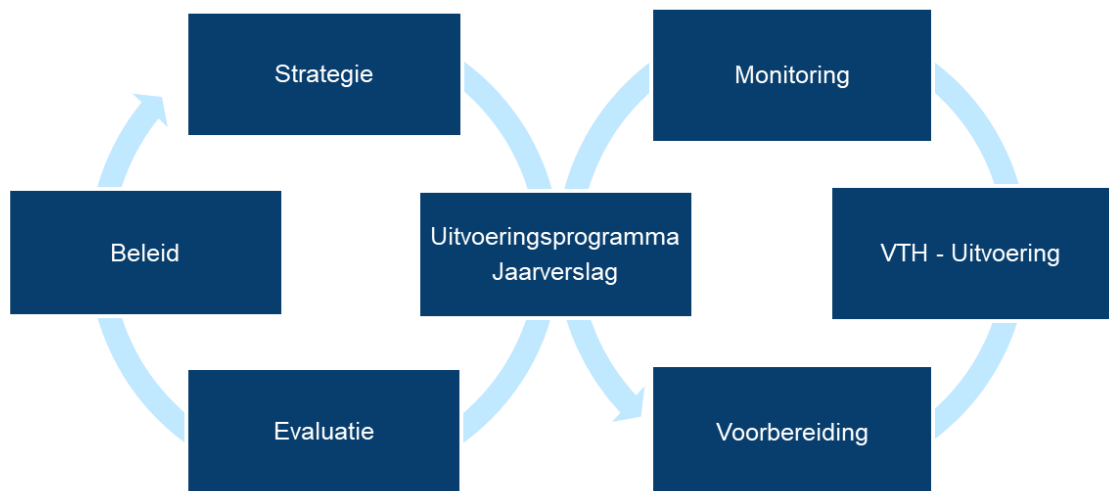
Het VTH-UP heeft betrekking op de wettelijke taken waar de Provincie Limburg bevoegd gezag is op grond van de volgende (landelijke) wet- en regelgeving:

- Omgevingswet
- Omgevingsverordening Limburg
- Mijnbouwwet
- Wet luchtvaart

Het VTH-UP heeft in ieder geval geen betrekking op:

- Het interbestuurlijk toezicht (IBT) dat de Provincie Limburg houdt op de inzet van VTH-instrumenten door lagere overheden.
- Het houden van toezicht op door de Provincie Limburg verstrekte subsidies.
- Ondernijning, met uitzondering van de samenwerking met politie gericht op bestrijding van stroperij heeft het cluster VTH geen rol bij de aanpak van ondermijnende criminaliteit in buiten- en natuurgebieden.
- De inhoudelijke taken en hoe deze uitgevoerd worden door de ODZL in opdracht van de Provincie maken geen onderdeel uit van dit UP. De opdrachtverlening richting ODZL wordt in hoofdstuk 7 toegelicht.
- De taken die betrekking hebben op zwemmen in oppervlaktewater. Deze zijn gedelegeerd aan het Waterschap Limburg.

De rapportage over de uitgevoerde werkzaamheden en de verantwoording over het VTH-UP van het afgelopen jaar gebeurt in het VTH-jaarverslag. De trends en ontwikkelingen uit het Jaarverslag 2025 zijn meegenomen in het UP 2026. De strategie over de inzet van het VTH-instrumentarium is opgenomen in de UHS 2024. Het UP is één van de instrumenten om de beleidscyclus (big 8) te sluiten.

Daarnaast dragen wij als uitvoerend cluster bij aan het opstellen en actualiseren van beleid van andere clusters, zoals bijvoorbeeld de beleidsregels voor passieve soortenbescherming. Dit beleid vormt het kader waarbinnen wij onze taken uitvoeren, of het vraagt om een inzet van onze capaciteit. Een goede onderlinge afstemming over nieuw te ontwikkelen beleid en de evaluatie van bestaand beleid is essentieel. Indien er geen goede afstemming plaats vindt kunnen er problemen of vertragingen ontstaan bij de uitvoering van de VTH-taken, bijvoorbeeld door het ontbreken van duidelijke kaders voor het verlenen van vergunningen of ontheffingen, of door onvoldoende beschikbare capaciteit.

Hoewel het opstellen en actualiseren van beleid van andere clusters capaciteit van VTH vraagt, is deze investering van belang om efficiënt de uitvoerende taken te kunnen bewerkstelligen. Wel moeten we bij VTH er alert op blijven dat het uitvoeren van de wettelijke taken een prioriteit blijft. Daarom is het van belang dat bij elke adviesvraag vanuit een beleidscluster de capaciteit binnen VTH wordt afgewogen.

Om hier meer regie op te krijgen, is een interne beleidsagenda opgesteld, inclusief planning en verantwoordelijkheden. Periodiek wordt de voortgang van deze beleidsagenda geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig.

2.1. Leeswijzer

In hoofdstuk 3 omschrijven we welke strategische beleidskaders doelen bevatten waar VTH een bijdrage aan levert. In hoofdstuk 4 is aangegeven waar de provinciale VTH-taken belegd zijn en welke inzet hier in 2026 wordt ingeschat. Hoofdstuk 5 geeft aan welke trends en ontwikkelingen van invloed zijn op de inzet van het VTH-instrumentarium in 2026. In hoofdstuk 6 wordt per taakveld aangegeven welke werkzaamheden uitgevoerd worden en worden de taakveld-specifieke trends en ontwikkelingen toegelicht. Tot slot wordt in hoofdstuk 7 de opdrachtverlening aan de ODZL toegelicht.

3. Relatie met beleidskaders

De instrumenten vergunningen, toezicht en handhaving worden niet alleen ingezet voor het uitvoeren van onze wettelijke taak maar ook om bij te dragen aan de beleidsdoelstellingen zoals verwoord in verschillende provinciale beleidskaders, bijvoorbeeld de UHS 2024.

De Provinciale Omgevingsvisie Limburg (POVI) is het strategisch plan voor de fysieke leefomgeving in Limburg. De POVI is juridisch vertaald in de Omgevingsverordening Limburg (hierna: OVL) met regels voor de leefomgeving. Deze regels hebben betrekking op onder meer natuur, milieu, (grond-)water, wegen en ruimte (verstedelijking, woon- en werklocaties, agrarische bedrijven).

3.1. Raakvlakken strategische beleidskaders

Het coalitieakkoord “Elke Limburger telt” 2023-2027 is uitgewerkt in acht strategische beleidskaders. In het beleidskader *“Nieuwe energie en een schoon leefmilieu”* is als doelstelling opgenomen dat er een robuuste uitvoering van het VTH-beleid plaatsvindt. Hiermee wordt er een bijdrage geleverd aan de doelstellingen om vermijdbare milieuschade c.q. het (vooruit)schuiven van milieuschade te voorkomen.

Naast dit strategisch kader draagt de inzet van VTH ook bij aan doelstellingen uit de volgende strategische beleidskaders:

1. Perspectief voor het landelijk gebied: Als doel is gesteld dat “de kwaliteit van het Limburgse Landschap is versterkt, en daarmee ook de leefbaarheid van het landelijk gebied zowel voor mens als de natuur”. Ook is als doel gesteld dat “in 2027 de bescherming van en de staat van instandhouding ten gunste van biotopen en leefgebieden van dieren en planten is verbeterd”. De inzet van VTH hierbij is om een bijdrage te leveren aan de passieve soortenbescherming in zowel vergunningverlening als toezicht en handhaving. Ook ondersteunen we gemeenten bij het opstellen van (pré-)soortenmanagementplannen. We dragen er zorg voor dat partijen buiten het faunabeheer op een adequate manier kunnen uitvoeren.

2. Leefbare steden en dorpen: Als doel is gesteld dat “in 2027 de samenhang en integraliteit van afwegingen in de fysieke leefomgeving is verbeterd, waarbij rekening gehouden wordt met de schaarste aan ruimte, water, milieuruimte en ruimte op het elektriciteitsnet”. We streven naar een vlotte vergunningverlening. Dit is essentieel voor het halen van de kwantitatieve doelen voor woningbouw. De realiteit is dat we wettelijke doorlooptijden voor vergunningverlening in ongeveer 50 % van de gevallen niet halen vanwege verschillende redenen zoals, meer aanvragen ingediend dan geraamd, onvolledige aanvragen en onduidelijkheid over en complexiteit van het toetsingskader van stikstofvergunningen.

3.2. Uitvoering- en Handhavingsstrategie

Waar het strategisch beleidskader “Nieuwe Energie en Schoon Leefmilieu” het robuuster maken van ons VTH-stelsel als doelstelling heeft, geeft de Uitvoering- en handhavingsstrategie weer hoe de Provincie haar vergunningverlening, toezicht en handhaving organiseert en inzet. In de uitwerking van de taakvelden (zie hoofdstuk 6) zijn de strategische doelstellingen uit de bijlage van de UHS 2024 opgenomen. Hieronder staan de VTH-doelstellingen van de UHS 2024 beschreven en hoe wij deze doelstellingen in 2026 willen bereiken:

Nr	Doel	Indicator	Streefwaarde	Inzet 2026
Vergunningen				
1	Bij aanwenden rechtsmiddelen: bezwaar/beroep gegrond	% van gegronde bezwaar/beroepschriften	Max. 15%	Het collegiale toetsen van besluiten (4-ogen principe).
Toezicht en handhaving				
2	Klachten worden geregistreerd en geanalyseerd (trendanalyse)	Klachtenanalyse	1x analyse per jaar	Q2 en Q4 2026
3	Naleefgedrag na eerste constatering van overtreding is hoog	%hercontroles waarbij een eerdere geconstateerde overtreding niet opnieuw wordt geconstateerd	80%	Het waarborgen van duidelijke formuleringen in de verstuurde brieven, inclusief het opnemen van een redelijke termijn
4	Bij aanwenden rechtsmiddelen: bezwaar/beroep gegrond	% van gegronde bezwaar/beroepschriften	Max. 15%	Toepassen van het vierogenprincipe ter borging van de kwaliteit en rechtmatigheid van besluiten.
5	Invorderen dwangsommen	% invorderingsbesluiten van verbeurde dwangsom	95%	Termijnen worden actief en adequaat bewaakt.
Dienstverlening				
6	Aanvragen of verzoeken worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld			
a	Reguliere procedure	% binnen de termijn, tenzij is ingestemd met opschorting	95%	Stimuleren van vooroverleg en het geven van voorlichting om de bewustwording en bekendheid over wet- en regelgeving te vergroten bij initiatiefnemers en ketenpartners.

b	Uitgebreide procedure	% binnen de termijn, tenzij is ingestemd met opschorting	90%	Zie inzet bij 6a.
c	Opschorting	% gevallen waarin de beslistermijn wordt opgeschort	Max. 40%	Zie inzet bij 6a.
7	Initiatiefnemers krijgen inzicht in vervolg verloop van de vergunningenprocedure	% brieven waarin proces en voortgang zijn opgenomen	100%	Versturen van procedurebevestiging na indiening aanvraag. Daarnaast kan initiatiefnemer via het digitale dossier 'jeleefomgeving' voortgang van de afhandeling vergunningaanvraag volgen. Dit vraagt om consequent afvinken van de procestappen in RX Mission door medewerkers.
8	Na geconstateerde overtreding vindt er een schriftelijke vervolgactie plaats (besluit of reactie)	% reacties na constatering	100%	Een zaak mag niet worden afgesloten in RX-mission zonder vastgelegde schriftelijke afhandeling.
Financiën				
9	Kostendeckende leges	% van kostendeckendheid van leges	Max. 100% Min. 80%	D.m.v. tijdschrijven kengetallen ontwikkelen voor de legesplichtige activiteiten.
Sluiten beleidscyclus				
10	Een co geproduceerd Uitvoeringsprogramma en een gedragen beleidsevaluatie (gebaseerd op het Jaarverslag)	2 producten per jaar in co productie	2 producten in co productie	Q1 2026
11	Beleid passend bij de maatschappelijk opgave; vertaald naar geen structurele gedoogbesluiten	Analyse van genomen gedoogbeslissingen	Ja/nee + motivatie bij patroon	Analyse in Q4

4. Onze VTH-taken

De uitvoering van de VTH-taken van de Provincie Limburg vindt plaats binnen verschillende organisaties:

1. VTH-taken gericht op de werkvelden natuur, gebiedsbescherming, ontgroningen, grondwater, onderaardse kalksteengroeves, gelegenheden tot zwemmen en baden en Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (hierna: TUG) worden uitgevoerd door het cluster VTH.
2. De VTH-taak met betrekking tot provinciale wegen, nog belegd bij het cluster Wegbeheer, zal in 2026 overgaan naar het cluster VTH.
3. De basistaken milieu worden in opdracht uitgevoerd door de Omgevingsdienst Zuid Limburg (ODZL).
4. De taken die betrekking hebben op zwemmen in oppervlaktewater zijn gedelegeerd aan het Waterschap Limburg.

4.1 Inzet vergunningen

Voor vergunningen worden met name de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

- Voeren van vooroverleg;
- Besluitvorming op vergunningaanvragen;
- Wijzigen van reeds verleende vergunningen;
- Besluitvorming op taakstellende voorschriften (zoals goedkeuringsbesluiten, werkplannen, monitoringsrapporten etc.);
- Besluitvorming op verzoek om maatwerkvoorschriften (specifiek voorschrift);
- Advies en instemming verlenen voor aanvragen bij een ander bevoegd gezag (dit geldt enkel voor de meervoudige aanvragen die onder de Ow vallen);
- Afhandelen (gedeeltelijke) intrekkingverzoeken;
- Bezwaar en (hoger) beroep;
- Bestuurlijk rechtsoordeel/voortoets.

Raming Team Vergunningen 2026

Werkveld	Activiteit	Raming
Bodem	Vergunningaanvragen	20
	Bus meldingen en evaluaties	30
	Monitoringsrapportages	10
	Plan van aanpak nazorglocaties	8
	Informatieverzoeken	650
Ontgrondingen	Vooroverleggen	15
	Vergunningaanvragen + advies/instemmingen	10
	Besluiten taakstellende voorschriften	20
Kalksteengroeves	Vergunningaanvragen	5
Water - Beheer	Vooroverleg	
	Vergunningaanvragen + advies/instemmingen	2
Water - Bescherming	Vooroverleg	15
	Vergunningaanvragen + advies/instemmingen	25
	Meldingen boorputten	25
Zwemwater	Vooroverleg	5
	Verzoek maatwerkvoorschriften	10
	Melding nieuwe zwembaden	5
N2000	Vooroverleg	5
	Vergunningaanvragen	50
	Intrekkingsverzoeken (extern salderen)	30
	Intrekkingsverzoeken (opkoopregelingen)	50
	Intrekkingsverzoeken (MOB)	25
	PAS-meldingen	60
Houtopstanden	Vooroverleg	5
	Kapmeldingen	80
	Verzoek maatwerkvoorschriften	15
Faunabeheer	Vergunningaanvragen	15
	Casuïstieke-toestemmingen	onbekend
Flora/Fauna	Vooroverleg	30
	Vergunningaanvragen + advies/instemmingen	180
	Generiek en (pre)SMP-vergunningaanvragen	10
	Bestuurlijk rechtsoordeel / voortoets	15
Stiltegebieden	Vooroverleggen	2
	Vergunningaanvragen	15
TUG	Ontheffingsaanvragen	10
Wegen	Vergunningaanvragen en toestemmingen	400
	Advies aan andere overheden	10

4.1. Inzet toezicht en handhaving

Met betrekking tot toezicht en handhaving worden met name onderstaande werkzaamheden uitgevoerd:

- Afhandelen van (klacht)meldingen;
- Planmatig risicogericht toezicht houden volgens de jaarlijks opgestelde toezichtsplannen;
- Afhandelen handhavingsverzoeken;
- Thema/gebiedsgerichte handhavingsacties faciliteren;
- Advisering bij handhavingsgerelateerde vraagstukken;
- Handhaven conform de als beleidsregel vastgestelde en gepubliceerde Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO);
- Invorderen van verbeurde dwangsommen en kosten van bestuursdwang;
- Behandeling bezwaar en (hoger) beroepsprocedures;
- In bijzondere omstandigheden afzien van handhavend optreden volgens de nota Gedogen in Nederland, zoals nader uitgewerkt in de Leidraad gedogen omgevingsrecht Provincie Limburg.

Raming Team Toezicht 2026

Werkveld	Activiteit	Raming
Ontgrondingen	Periodieke controles *	49
	Ad hoc controles **	3
Kalksteengroeves	Periodieke controles	30
	Ad hoc controles	5
Grondwater	Periodieke controles	50
	Ad hoc controles	0
Zwemwater	Periodieke controles	60
	Ad hoc controles	25
N2000	Periodieke controles (LOS)	PM
	Ad hoc controles	50
	XC controles	40
Houtopstanden	Periodieke controles	50
	Ad hoc controles	40
Faunabeheer	Periodieke controles	50
	Ad hoc controles	30
Flora/Fauna	Periodieke controles	10
	Ad hoc controles	110
Stiltegebieden	Ad hoc controles	6
TUG	Periodieke controles	1
	Ad hoc controles	15

* Periodieke controle Een controle die wordt uitgevoerd op basis van een toezichtsplan. In het toezichtsplan is vooraf een risicogerichte afweging gemaakt, zodat de inzet van toezicht doelmatig en proportioneel plaatsvindt.

** Ad hoc controle Controle die NIET wordt uitgevoerd op basis van een toezichtsplan, bijvoorbeeld n.a.v. een melding, handhavingsverzoek, ongewoon voorval, etc.

4.2. Overige werkzaamheden

Woo-verzoeken

Op grond van de Wet open overheid (Woo), voorheen de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) kan eenieder beschikbare informatie opvragen bij de overheid (een Woo-verzoek). Het kan daarbij gaan om informatie vastgelegd in papieren documenten, maar ook e-mails en WhatsApp berichten vallen onder de werking van de Woo. Cluster Algehele Juridische Zaken (AJZ) ondersteunt bij de behandeling van een Woo-verzoek, maar de daadwerkelijke afhandeling berust bij het cluster waar het onderwerp van het Woo-verzoek op ziet.

Statenvragen en persvragen

Statenvragen en persvragen zijn een gegeven bij een overheidsinstelling. Zo ook binnen de taakvelden en werkzaamheden van VTH.

Raming overige werkzaamheden

Werkveld	Activiteit	Raming
Woo verzoeken	Besluitvorming Woo-verzoeken	30
Statenvragen	Behandeling statenvragen	12
Persvragen	Behandeling persvragen	30

5. Trends en Ontwikkelingen

In dit hoofdstuk worden de trends en ontwikkelingen beschreven die effect hebben op de algehele werkzaamheden binnen zowel Vergunningen als Toezicht en Handhaving.

5.1. VTH Algemeen

Versterken VTH-stelsel

Op 21 maart 2025 hebben Provinciale Staten (hierna: PS) ingestemd met het structureel versterken van de opdrachtverlening aan de ODZL. Daarbij is expliciet gekozen voor het zogeheten robuustheidsscenario als voorkeursvariant. Dit scenario sluit aan bij de aanbevelingen van de Zuidelijke Rekenkamer en stelt de ODZL in staat om haar wettelijke en strategische taken adequaat en duurzaam uit te voeren. Met dit besluit is een structurele opdrachtomvang van € 13,86 miljoen per jaar vastgesteld, ingaande per begrotingsjaar 2025. De dekking is structureel, bestuurlijk geborgd en verwerkt in de meerjarenbegroting van de Provincie Limburg.

Robuuste uitvoering VTH-taken

Voor een robuuste uitvoering van de VTH-taken zijn per 1 januari 2025 de Kwaliteitscriteria 3.0 in werking getreden. Deze criteria voor het minimale kwaliteitsniveau zijn opgesteld voor de verplichte basistaken die bij de Omgevingsdiensten zijn belegd. Daarnaast kunnen ze ook van toepassing verklaard worden voor de thuishaken van de Provincie. In 2026 wordt bekeken op welke manier de Provincie Limburg hier invulling aan wil geven. De verantwoording over het al dan niet voldoen aan de kwaliteitseisen van de ODZL vindt plaats via de opdrachtverlening.

Innovaties

Artificial Intelligence (AI) kan in de nabije toekomst delen van het proces rond vergunningaanvragen en –afhandeling ondersteunen en waar mogelijk automatiseren, bijvoorbeeld bij routinetaken. Dit kan zorgen voor een snellere doorlooptijd en een efficiëntere beoordeling van aanvragen. Menselijke beoordeling blijft echter noodzakelijk bij complexe aanvragen, en aandacht voor ethische, juridische en privacyaspecten blijft essentieel. Op het gebied van toezicht zal onderzocht worden hoe gestuurd werken (satellietbeelden, drones) en AI bij kunnen dragen aan efficiëntie bij het uitvoeren van controles.

Voorlichting /informatiebijeenkomsten

Het komt vaker voor dat burgers en bedrijven maar ook medeoverheden niet op de hoogte zijn van het feit dat hun activiteiten vergunning- of meldingsplichtig zijn. Bijvoorbeeld bij het slopen van gebouwen (flora en fauna), het kappen van bomen (houtopstanden) of het afgraven van grond (ontgrondingen). Daarmee ontstaat een aantasting van de leefomgeving die voorkomen kan worden.

Het creëren van meer bewustwording over en bekendheid met de geldende wet- en regelgeving kan het aantal overtredingen en daarmee handavingsprocedures verkleinen (preventie), het normconform gedrag vergroten en tijdwinst opleveren door betere vergunningaanvragen. Daarom

gaan we de komende jaren meer tijd investeren in voorlichting en preventief toezicht. Deze voorlichting is zowel extern (naar burgers, bedrijven en gemeente) als intern (andere clusters die projecten initiëren van de Provincie Limburg) van belang. We richten ons hierbij met name op de veelvoorkomende activiteiten, zoals renovaties, ruimtelijke ontwikkelingen en het effect van de werkzaamheden rondom de energietransitie. In 2026 gaan wij informatiebijeenkomsten voor alle gemeenten in Limburg organiseren. Daarnaast wordt informatiemateriaal gemaakt om de advisering richting burgers efficiënter uit te kunnen voeren.

Mondigheid burger

De toenemende mondigheid van de burger heeft ook zijn weerslag op de werkzaamheden bij het cluster VTH. Burgers schakelen sneller de pers in, gebruiken sociale media om hun mening te ventileren, nemen vaker contact op met verdiepende vragen over diverse berichten, casussen of gebeurtenissen in hun buurt, nemen minder vaak genoegen met een antwoord dat niet binnen hun plan past en schakelen vaker de hulp van de politiek in. Dit leidt tot extra werk in de vorm van het te woord staan van de pers of burgers per mail, schriftelijk, telefonisch of fysiek, het beantwoorden van technische of schriftelijke vragen van Statenleden en een flinke toename van Woo-verzoeken. Daarnaast zorgt het actief publiceren van vergunningaanvragen voor vele telefoontjes waarbij burgers per ommegaande inhoudelijke informatie wensen terwijl vaak een eerste beoordeling van de aanvraag nog moet plaatsvinden.

De toonzetting van dit soort contacten is merkbaar aan het verharden. Waakzaamheid is geboden dat de hoeveelheid aan gevraagde en in sommige gevallen overvraagde informatie niet leidt tot onevenredig veel werk waardoor reguliere taken in het gedrang komen.

Toename van ingebrekestellingen

Het afgelopen jaar heeft zich een nieuwe trend ontwikkeld waarbij in toenemende mate ingebrekestellingen worden ingediend. Hierbij wordt het bevoegde gezag aangesproken op het niet tijdig nemen van een besluit op een verzoek of aanvraag en dient er alsnog binnen 2 weken een besluit te worden genomen. Doordat het in toenemende mate niet mogelijk is om tijdig op aanvragen en verzoeken te beslissen – onder meer door recente rechtspraak – worden vaker ingebrekestellingen ingediend. Hierdoor komt het planmatig werken onder druk te staan.

Woo-verzoeken

Het aantal Woo-verzoeken neemt toe en te verwachten is dat deze toename zich in 2026 zal voortzetten. Het afhandelen van Woo-verzoeken vergt veel capaciteit.

Het aantal verzoeken neemt zowel in absolute aantallen als in complexiteit toe. Deze trend zorgt voor een structureel hogere werkdruk binnen VTH en vraagt om prioritering. Hierdoor komen planmatige werkzaamheden onder druk te staan.

Beleidscyclus (big-8)

Het sluiten van de beleids- en uitvoeringscyclus blijft een opgave en is de afgelopen jaren achtergebleven. Om het proces van het ontwikkelen, implementeren, monitoren, evalueren en bijstellen van beleid en uitvoeringsprogramma's met betrekking tot vergunningverlening, toezicht en handhaving te verbeteren zijn in 2025 additioneel twee tactisch operationeel beleidsmedewerkers (TOB) aangesteld. We willen in 2026 inzetten op het sluiten van de cyclus en ervoor zorgen dat binnen de diverse thema's beleid en uitvoering goed op elkaar zijn afgestemd.

Krapte op de arbeidsmarkt

De afgelopen jaren hebben we geïnvesteerd in onze uitvoeringscapaciteit. Echter blijft het vanwege de krapte op de arbeidsmarkt, voor wat betreft vergunningverlening, lastig om vacatures in te vullen en onze capaciteit te optimaliseren.

Wegen

Vanaf 2026 wordt de vergunningverlening voor activiteiten binnen beperkingengebieden van provinciale wegen ondergebracht bij cluster VTH. Cluster VTH verzorgt vanaf dat moment ook de planmatige controles op naleving van voorschriften en de instructieregel, en handelt externe meldingen af. Interne meldingen blijven zoals gebruikelijk bij cluster Wegbeheer.

5.2. Vergunningen

Meervoudige aanvragen

Bij een meervoudige aanvraag dient een initiatiefnemer een omgevingsvergunningaanvraag in voor meerdere activiteiten. Bij een meervoudige aanvraag kan instemming nodig zijn van een ander bestuursorgaan voor de vergunningverlening. Dit betekent dat er goede afstemming moet plaats vinden tussen de verschillende bestuursorganen. De meeste initiatiefnemers kiezen ervoor om voor de activiteiten waarvoor de Provincie bevoegd gezag is rechtstreeks een vergunningaanvraag in te dienen bij de Provincie en niet via een meervoudige vergunningaanvraag bij de gemeente.

Doorlooptijden afhandeling vergunningen

Onder de Ow zijn de formele doorlooptijden voor het afhandelen van veel omgevingsvergunningactiviteiten aanzienlijk ingekort. De wettelijke doorlooptijden worden in ongeveer 50% van de gevallen niet gehaald vanwege verschillende redenen, zoals meer aanvragen ingediend dan geraamd, onvolledige aanvragen en onduidelijkheid over en de complexiteit van het toetsingskader van stikstofvergunningen.

Met het oog op het verkorten van deze proceduredtijden willen we vroegtijdige afstemming met de initiatiefnemer in de vorm van de beoordeling van conceptaanvragen (vooroverleg) stimuleren. Dit doen we door initiatiefnemers en ketenpartners hierop te wijzen d.m.v. het geven van voorlichting en het houden van informatiebijeenkomsten. De beoordeling van conceptaanvragen zorgt voor betere en completere formele vergunningaanvragen waardoor het vergunningverleningsproces sneller kan worden doorlopen. Het is uiteindelijk aan de initiatiefnemer of zij hier gebruik van wil maken.

Waterschapsprojecten

Het waterschap moet maatregelen nemen en werken aan een betere waterkwaliteit om eind 2027 te kunnen voldoen aan de normen uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Dit zal in 2026 leiden tot een toename in het aantal vooroverleggen en ingediende omgevingsvergunningaanvragen door het Waterschap. Hetgeen een extra claim legt op de beschikbare capaciteit bij Vergunningverlening.

Netcongestie elektriciteitsnetwerk

Ons stroomnet wordt klaar gemaakt voor een duurzame toekomst. Hiervoor is het nodig om bijvoorbeeld zwaardere kabels te leggen en elektriciteitshuisjes te bouwen. Om dit te bewerkstelligen heeft Enexis een reeks van vergunningaanvragen aangekondigd ter verzwaring van het stroomnet.

5.3. Toezicht en Handhaving

Risicogericht toezicht

Het toezicht wordt risicogericht ingericht op basis van een in 2024 door Antea ontwikkelde risicomodule. In deze module zijn per thema de relevante risico's systematisch in kaart gebracht. De prioritering van het toezicht vindt plaats op basis van de ernst en impact van deze risico's, waarbij geldt dat risico's met een hogere ernst en potentiële impact een hogere toezichtsprioriteit krijgen.

De concrete doorvertaling van deze prioritering naar de uitvoeringspraktijk is vastgelegd in de per thema opgestelde toezichtsplannen.

Klachtmeldingen

Wij streven ernaar om bij een klachtmelding binnen 5 werkdagen contact op te nemen met de melder. Per melding wordt bekeken of deze direct opgepakt moeten worden of dat dit in combinatie met andere zaken kan worden bekeken.

Om het aantal klachtmeldingen te verminderen wordt in 2026 ingezet op informatiesessies voor gemeenten om het kennisniveau te vergroten gericht op verschillende werkvelden waaronder flora- en fauna-activiteiten. Daarnaast wordt informatiemateriaal gemaakt om de advisering richting burgers efficiënter uit te kunnen voeren.

Handhavingsverzoeken

Per 1 januari 2026 treedt de Wet modernisering elektronisch bestuurlijk verkeer in werking. Deze wet maakt het makkelijker digitaal te communiceren met bestuursorganen en regelt het recht op het elektronisch inzenden van (bijvoorbeeld) de aanvraag voor een beschikking (zoals een handhavingsverzoek). Nu kunnen handhavingsverzoeken enkel per post worden ingediend. Het wordt daardoor in 2026 makkelijker om een handhavingsverzoek in te dienen.

Deze trend wordt versterkt door de mogelijkheden die AI biedt. De combinatie van de mogelijkheid om handhavingsverzoek digitaal in te dienen, daarbij gebruik makend van AI, leidt tot de verwachting dat het aantal handhavingsverzoeken in 2026 zal toenemen.

Handhaven specifieke zorgplicht

De Ow kent vele begrippen die nog nader moeten worden ingevuld door jurisprudentie. Dat betekent dat onze manier van handelen aan verandering onderhevig zal zijn omdat jurisprudentie nadere invulling gaat geven aan begrippen zoals bijvoorbeeld de specifieke zorgplicht. Met name over de specifieke zorgplicht voor flora- en fauna-activiteiten zijn tot dusverre door verschillende rechtbanken uiteenlopende uitspraken gedaan, hetgeen de rechtszekerheid en handhaafbaarheid niet ten goede komt. Er wordt verwacht dat de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, als hoogste bestuursrechter, in 2026 helderheid verschaft over de gevallen waarin handhavend optreden wegens het overtreden van de specifieke zorgplicht mogelijk is. Daar waar nodig zullen we onze wijze van toezicht en handhavend optreden hierop aanpassen.

Handhaven gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Op 2 april 2025 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een verstrekende uitspraak gedaan over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen nabij Natura 2000-gebieden. Deze uitspraak leidt ertoe dat, gezien het voorzorgsbeginsel, eerder sprake zal zijn van een vergunningsplicht (en daarmee een overtreding) voor het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Over de reikwijdte van de uitspraak bestaat nog de nodige onduidelijkheid, evenals over de effecten van de diverse gewasbeschermingsmiddelen. Duidelijk is echter al wel dat de uitspraak aanleiding is geweest om de nodige handhavingsverzoeken in te dienen ten aanzien van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op veelal een groot aantal percelen. De handhavingsverzoeken worden in elk geval vooralsnog afgehandeld met toepassing van de door GS op 9 september 2025 in dat verband vastgestelde (voorlopige) algemene aanpak.

Overigens geldt dat de strekking van de uitspraak van 2 april 2025 inmiddels ook wordt betrokken bij nieuwe en al lopende handhavingsprocedures ten aanzien van grondwateronttrekkingen. De afhandeling van al deze procedures ten aanzien van gewasbeschermingsmiddelen en grondwateronttrekkingen zal ook in 2026 veel aandacht vergen.

Inzet strafrecht

In het licht van de uitgangspunten van de LHSO wordt er meer ingezet op een gecombineerde aanpak vanuit strafrecht en bestuursrecht. Dit vergt naast een intensievere samenwerking tussen toezichthouders en Boa's, een goede afstemming met de prioriteiten van het Openbaar Ministerie. In 2026 wordt het boa-stelsel mogelijk herzien. Indien de Tweede Kamer akkoord gaat met het ingediende plan, brengt dit voor de Provincie als werkgever van de provinciale, groene boa's een taakverzwaring met zich mee, aangezien diverse taken van de huidige direct toezichthouder van de boa's overgeheveld worden naar de Provincie.

Tijdens de begrotingsbehandeling in de Statenvergadering van 7 november 2025 is de gewijzigde motie 3245 Franssen inzake Versterking Groene Handhaving in Limburg aangenomen. Naast de oproep om te bezien hoe er meer samengewerkt kan worden met ketenpartners, hiaten in beeld te brengen aangaande groene handhaving en indien mogelijk gebruik te maken van landelijke subsidieregelingen, zullen we ook kijken of het provinciale boa-team in fte uitgebreid zal worden.

Uniforme vaststelling hoogte dwangsommen

Om te zorgen voor een eenduidige, consistente aanpak en heldere motivering voor de hoogte van opgelegde dwangsommen, wordt een handleiding uitgewerkt. Deze handleiding zal in 2026 beschikbaar zijn bij het opleggen van een last onder dwangsom.

6. Werkvelden

In dit hoofdstuk wordt per werkveld de wettelijke taken en beleidsdoelstellingen omschreven, waarna een uiteenzetting van trends en ontwikkelingen voor zowel Vergunningen als Toezicht en Handhaving worden uitgeschreven waar deze van toepassing zijn.

6.1. Bodem en ondergrond

Bodem en ondergrond maken deel uit van het natuurlijk systeem en zijn onlosmakelijk onderdeel van duurzame oplossingen voor maatschappelijke vraagstukken. Met bescherming en preventie, het afronden van de resterende spoedopgave, het duurzaam en efficiënte beheer, nazorg, de gebiedsgerichte aanpak gericht op verbetering van de grondwaterkwaliteit en de saneringen in geval van ruimtelijke dynamiek, wordt invulling gegeven aan het streven naar gestadige verbetering van de kwaliteit van de bodem en ondergrond.

6.1.1. Bodemsaneringen

De bodem en ondergrond worden steeds intensiever benut voor maatschappelijke opgaven als de energietransitie, klimaatadaptatie en duurzaam bodembeheer. De Provincie Limburg streeft naar een duurzaam en efficiënt gebruik, waarbij benutting en bescherming in balans zijn en het functioneren als natuurlijk systeem centraal staat. In dit kader zet de Provincie in op duurzaam gebruik van bodem en ondergrond en treedt zij actief op als intermediair tussen het Rijk, gemeenten en andere provinciale partners bij de aanpak van Zeer Zorgwekkende Stoffen, zoals PFAS. Tegelijkertijd wordt gewerkt aan de sanering van risicovolle bodem- en grondwaterverontreinigingen en aan het gefaseerd afbouwen van de aanpak van met name historische verontreinigingen. De Provincie handelt lopende saneringen en nazorgactiviteiten af onder het overgangsrecht en blijft voldoen aan de afspraken uit de bodemsaneringsconvenanten. Daarnaast wordt ingezet op een beleidsmatig afgestemd speelveld voor bodembescherming binnen Limburg.

Met de invoering van de Ow is de rol van Gedeputeerde Staten (GS) rond bodemsanering deels overgegaan naar gemeenten, behalve voor complexe bedrijven en bestaande dossiers onder de Wet bodembescherming (Wbb). De bevoegd gezag rol binnen dit thema wordt in 2026 verder afgebouwd. Het overgangsrecht blijft van kracht in 2026 en later, met als landelijke ambitie om bodemdossiers uiterlijk vóór 2030 af te ronden. Tot die tijd blijft VTH een rol vervullen in het afhandelen van bodeminformatieverzoeken.

Historische grondwaterverontreinigingen worden integraal beheerd, met de Provincie als coördinerend en kader-stellend orgaan. In de OVL staan regels voor grondwatersanering; bij

risico's wordt afgestemd met gemeenten en het waterschap. Samenwerking tussen alle betrokken partijen wordt voortgezet en waar mogelijk geïntensiveerd.

Onderzoek naar PFAS-locaties kent uitdagingen, mede doordat er onder de Ow minder instrumenten beschikbaar zijn dan voorheen; landelijke regelgeving kan dit op termijn wijzigen. Tot slot groeit de aandacht voor bodemgezondheid, waarbij de Provincie de ontwikkelingen rond de nieuwe EU-richtlijn bodemgezondheid nauwgezet volgt.

6.1.2. Ontgrondingen

Ontgrondingen zijn werkzaamheden waarbij de hoogteligging van een terrein of de bodem van een water wordt verlaagd. Bij de vergunningverlening voor ontgrondingen wordt gestreefd naar een goede balans tussen het beschermen en benutten van de fysieke leefomgeving, waarbij het provinciale ontgrondingenbeleid als kader centraal staat. De Provincie Limburg wil met ontgrondingen bijdragen aan de maatschappelijke behoefte aan oppervlaktedelfstoffen, bij voorkeur als onderdeel van projecten met een meervoudige doelstelling en een zo groot mogelijke maatschappelijke meerwaarde.

In het bijzonder gaat bij de winning van zand en grind de voorkeur uit naar projecten die naast delfstofwinning ook bijdragen aan waterveiligheid en gebiedsontwikkeling in de Maasvallei. Momenteel zijn in Limburg ongeveer 50 locaties met een ontgrondingsvergunning. Jaarlijks worden enkele nieuwe vergunningen verleend en vervallen vergunningen na afronding van projecten. De Provincie monitort daarbij de gewonnen delfstoffen en voorraden.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Balans tussen benutting en bescherming: Bij vergunningverlening is steeds meer aandacht voor de afweging tussen het benutten van ontgrondingen (bijvoorbeeld voor winning van delfstoffen) en het beschermen van de fysieke leefomgeving.
- Meervoudige maatschappelijke meerwaarde: De nadruk ligt op projecten die niet alleen gericht zijn op delfstofwinning, maar óók bijdragen aan maatschappelijke doelen zoals waterveiligheid en gebiedsontwikkeling (vooral in de Maasvallei).
- Stabiel aantal vergunningen, dynamiek door projecten: Er is sprake van een stabiel aantal locaties met een vergunning (~50), met jaarlijks enige toe- en afname door start en afronding van projecten. Nieuwe aanvragen hebben voornamelijk betrekking op kleinere natuurprojecten zoals het aanleggen van poelen en of herinrichting van beken. Het aantal wijzigingsaanvragen van reeds verleende ontgrondingsvergunningen is ook nagenoeg gelijk gebleven.

Ontwikkelingen

- Effect van veranderende wet- en regelgeving: Door (deels) vervallen vrijstellingen in OVL 2014, die niet overal in het Bal zijn teruggekomen, stijgt het aantal vergunningsaanvragen. Dit vraagt om herziening van het vergunningsstelsel.
- Uitwerking van aanvullende vrijstellingen: Nieuwe aanvullingen op vrijstellingsregelingen worden voorbereid, met als doel deze in 2026 in de OVL op te nemen. De verwachting is dat hierdoor het aantal benodigde vergunningen zal afnemen, omdat het beter aansluit bij de uitvoeringspraktijk.
- Groeiende rol van thema's als waterveiligheid en klimaatadaptatie: Discussies over deze thema's zorgen voor meer multidisciplinaire en integrale vergunningsaanvragen.

Toezicht en Handhaving

Trends

- Beperkt aantal meldingen en verzoeken: Het aantal handhavingsverzoeken en meldingen is laag en blijft al geruime tijd stabiel.

Ontwikkelingen

- Betere aansluiting van vrijstellingscriteria op de praktijk: Aanvullende vrijstellingen in de OVL moeten zorgen voor minder illegale ontgrondingen en handhavingsvragen, doordat ze beter passen bij de dagelijkse praktijk.
- Focus op communicatie en kennis: Na opname van aanvullende vrijstellingen is gerichte communicatie met de grondverzetsector noodzakelijk om correcte interpretatie van regels te waarborgen en juridische discussies te beperken.
- Noodzaak van samenwerking: Afstemming tussen Provincie en gemeenten wordt steeds belangrijker vanwege overlap en verdeling van bevoegdheden, en samenhang met gemeentelijke omgevingsplannen.

Ontgrondingslocaties binnen Limburg

Schaal: 1:700.000 i2509_1565
Formaat A5 23-9-2025

© Provincie Limburg
© dienst Kadaster, © Cyclusmedia, © Geodan, © RWS

5.000
Meters

provincie
Limburg

6.1.3. Kalksteengroeves

In Limburg bevinden zich ongeveer 393 onderaardse kalksteengroeves, waarvan voor 102 groeves een vergunning op basis van de Mijnbouwwet is afgegeven voor uiteenlopende vormen van gebruik. De Provincie streeft ernaar de veiligheid van het gebruik van deze onderaardse kalksteengroeven afdoende te waarborgen, met speciale aandacht voor bescherming tegen instortingsgevaar. Vergunningverlening en toezicht zijn dan ook volledig gericht op het voorkomen van veiligheidsrisico's en het borgen van de gesteentemechanische stabiliteit van de groeves.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Stabiele hoeveelheid aanvragen: Jaarlijks blijft het aantal vergunningaanvragen beperkt en stabiel (circa vijf per jaar), wat duidt op een beheersbare en structurele vergunningenportefeuille.

Toeziht en Handhaving

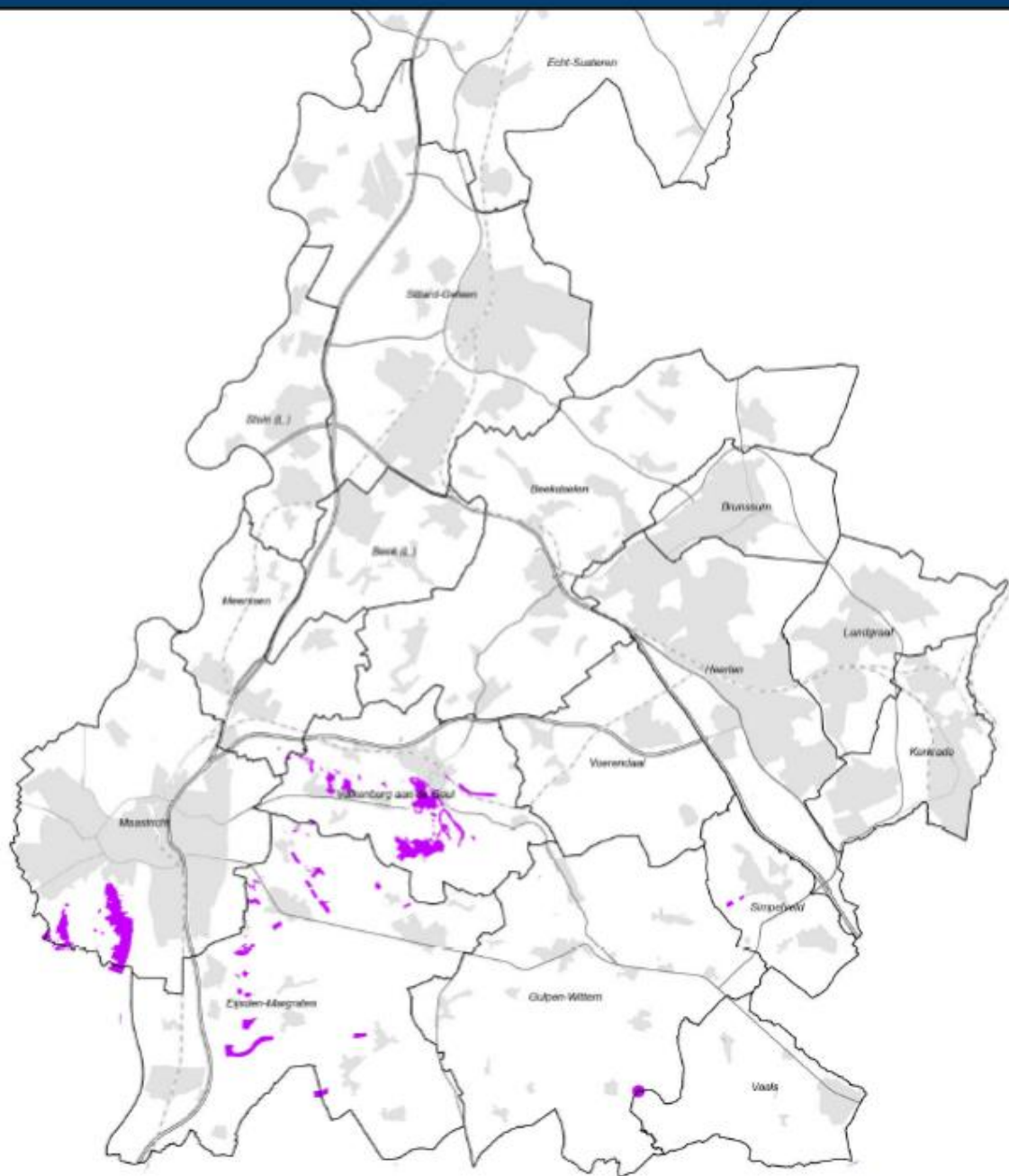
Trends

- Wijze manier van toezicht: Toeziht is niet alleen gericht op het gebruik van vergunde groeves, maar steeds meer op het adequaat afsluiten van alle groeves, ongeacht het al dan niet vergunde gebruik en de aanwezigheid van een geldig onderzoeksrapport inzake de groevestabiliteit.

Ontwikkelingen

- Inzet stille alarmen: De toepassing van stille alarmen en nieuwe monitoringtechnieken leidt tot een effectievere en proactievere handhaving.
- Innovatie toezicht: De inzet van 3D-scans voor het in kaart brengen van groeves ondersteunt het toezicht en draagt bij aan de preventie van veiligheidsproblemen.

Kalksteengroeves binnen Limburg

Schaal: 1:250.000
Formaat A5

i2509_1565
23-9-2025

© Provincie Limburg
© dienst Kadaster, © Cyclusmedia, © Gooden, © RWS

5.000

Meters

provincie
Limburg

6.2. Water

6.2.1. Grondwater

Grondwater vormt de basis van de Limburgse drinkwatervoorziening en is essentieel voor economie, natuur en de kwaliteit van leven in de Provincie. In Limburg wordt een actief beleid gevoerd ten behoeve van het beheer en de bescherming van grondwater, waarbij de Provincie inzet op voldoende water van hoge kwaliteit tegen een redelijke prijs, nu en in de toekomst. Het beleid richt zich op een duurzame en zelfstandige drinkwatervoorziening voor huidige en toekomstige generaties Limburgers, met centraal de bescherming én reservering van strategische grondwatervoorraden voor menselijke consumptie. Om een en ander te kunnen waarborgen gelden binnen waterwin- en grondwaterbeschermingsgebieden en andere kwetsbare gebieden, zoals de Roerdalslenk, de Venloschol en Zuid-Limburg, beperkingen voor activiteiten die een negatief effect kunnen hebben op de kwaliteit van het grondwater.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Focus op strategische zelfvoorziening: Bij vergunningverlening ligt de nadruk steeds meer op het veiligstellen en reserveren van strategische grondwatervoorraden, mede in het kader van een duurzame drinkwatervoorziening voor huidige en toekomstige inwoners.
- Toenemende aandacht voor bouw- en infrastructuurprojecten: Bouw en aanleg van infrastructuur in of nabij kwetsbare gebieden krijgen meer aandacht in de vergunningverlening, mede door ontwikkelingen met bouwstoffen en schaalgrootte van projecten.

Ontwikkelingen

- Vergunningseisen voor nieuwe activiteiten: Bij nieuwe aanvragen voor activiteiten als energietransitie, leidingaanleg, dijkversterking, landbouwonttrekkingsputten en bouwprojecten worden dieptebeperkingen en beschermende voorwaarden steeds vaker opgenomen in vergunningen.
- Actualisatie van bestaande vergunningen: Lopende vergunningen worden opnieuw beoordeeld op actualiteit en effectiviteit, waarbij rekening wordt gehouden met gewijzigde inzichten en eisen.

Toezicht & Handhaving

- Blijvende aandacht voor bescherming van de beschermende kleilagen
Het toezicht blijft nadrukkelijk gericht op activiteiten die de beschermende kleilagen kunnen aantasten, zoals boringen en bouwactiviteiten. Waar nodig wordt handhavend opgetreden om aantasting van deze lagen te voorkomen en de duurzame bescherming van de ondergrond te borgen.

6.2.2. Zwem- en badgelegenheden

Zwem- en badgelegenheden zijn populaire voorzieningen in Limburg en spelen een belangrijke rol in sport, recreatie en volksgezondheid. Met ongeveer 230 locaties met zwem- en badgelegenheden en tientallen zwemlocaties in oppervlaktewater biedt Limburg haar inwoners en bezoekers diverse mogelijkheden om veilig en gezond te zwemmen en te baden. De Provincie en het Waterschap waken via het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) en aanvullende regelgeving over de veiligheid en het welzijn van de gebruikers, met als kerndoelen het garanderen van waterkwaliteit, het beschermen van de volksgezondheid en het voorkomen van verdrinking. De komende jaren worden er belangrijke aanpassingen doorgevoerd op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving om beter in te spelen op actuele uitdagingen en risico's.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Toename maatwerkvoorschriften: Door invoering van de Ow kunnen exploitanten van badwaterbassins vaker maatwerkvoorschriften aanvragen, bijvoorbeeld voor innovatieve waterzuivering, specifieke omstandigheden of aanpassing van normen. Dit leidt tot meer vraag naar maatwerk van de Provincie als bevoegd gezag.
- Aandacht voor kwetsbare doelgroepen en nieuwe risico's: Specifiek voor baden die eenmalig worden gebruikt, zoals babyspa's, worden maatwerkvoorschriften opgesteld gericht op legionellapreventie, ter bescherming van deze kwetsbare gebruikers.

Ontwikkelingen

- Nieuwe kwaliteitseisen uit het Bal: Veel zwemgelegenheden moeten zich aanpassen aan aangescherpte normen voor badwaterkwaliteit, met als doel de gezondheid en veiligheid van zwemmers beter te beschermen en verdrinkingsrisico's verder te beperken.
- Verplichte risicoanalyse en beheersplan: Vanaf 2026 moeten alle inrichtingen een (vernieuwde) risicoanalyse en beheersplan indienen en laten toetsen, waarbij bijzondere aandacht uitgaat naar gezondheids- en verdrinkingsrisico's. Provincie Limburg beoordeelt of deze voldoen aan de minimale eisen zoals vernoemd in het BAL en zal waar nodig handhaven op overtredingen van de vereisten.

Toezicht en handhaving

Trends

- Minder handhavingszaken door betere naleving: Door advies en ondersteuning vanuit landelijke en expertgroepen, en een stijgende bewustwording bij exploitanten, wordt voor 2026 verwacht dat meer zwembaden aan de normen voldoen, wat leidt tot minder handhavingszaken en minder noodzaak tot (tijdelijke) sluitingen.

Ontwikkelingen

- Hercontrole en aanscherping toezicht op spartelbaden: In 2026 worden alle spartelbaden opnieuw bezocht; extra aandacht gaat naar locaties die niet aan de eisen voldoen en waar gezondheidsrisico's het grootst zijn. Gemeenten worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid.
- Gezondheidskundige beoordeling en standaardisatie: Voor maatwerkvoorschriften komt er een landelijke kennisbank en een uniform kader, zodat de beoordeling sneller, consistent en meer op gezondheid en veiligheid gericht wordt uitgevoerd.
- Meer controles spartelbaden en babyspa's: Op basis van de risicogerichte aanpak wordt er meer ingezet op de controles van spartelbaden en babyspa's in verband met de aanwezigheid van de kwetsbare groep kinderen.

6.3. Natuur

6.3.1. N2000

De Provincie Limburg draagt als bevoegd gezag een centrale verantwoordelijkheid voor het beheer en de bescherming van de 24 Natura 2000-gebieden in de regio. Deze gebieden zijn van groot belang voor het behoud en de versterking van biodiversiteit en het realiseren van duurzame instandhoudingsdoelen. Daarnaast streeft de Provincie naar een hoogwaardige inrichting van nieuwe natuur binnen het Natuurnetwerk Limburg. Het provinciaal beleid is gericht op het zorgvuldig beheren van deze beschermde natuur, waarbij een goede balans wordt gevonden tussen economische activiteiten, waarbij sprake is van b.v. stikstofemissie of grondwateronttrekkingen, en de instandhouding van beschermde soorten en habitats. Het VTH-domein speelt hierbij een cruciale rol, met het beoordelen van vergunningaanvragen, het begeleiden van intrekkings- en legalisatieverzoeken en het waarborgen van naleving via gerichte toezicht- en handhavingsactiviteiten. De dynamiek rond natuurherstel, veranderende regelgeving en maatschappelijke opgaven vraagt om een flexibele en toegankelijke inzet van provinciale kennis en capaciteit.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Meer integrale afweging: Vergunningverlening verschuift steeds meer richting een integrale afweging tussen natuurbehoud en economische ontwikkelingen, met specifieke aandacht voor het beperken van stikstofemissie en andere potentieel schadelijke activiteiten.
- Aandacht intrekken of herzien: Er is groeiende aandacht voor het intrekken of herzien van vergunningen in het kader van natuurherstel en beëindigingsregelingen, vooral bij veehouderijen.
- Complexe procedures: Toename van aanvragen en juridische complexiteit rondom legalisatieverzoeken, met name voor PAS-melders, als gevolg van landelijke en rechterlijke uitspraken.

Ontwikkelingen

- Groei aantal intrekkingsverzoeken: Het volume aan intrekkingsverzoeken stijgt. In 2026 wordt een toename van aanvragen voor zowel intrekking als nieuwe vergunningen verwacht door de uitvoering van de MGB. Dit zal extra druk op de beschikbare capaciteit leveren.
- Aanpassingen vergunningenproces: Jurisprudentie en aanvullend rijksbeleid (zoals de verlenging van het legalisatieprogramma voor PAS-melders) leiden tot aanpassingen in vergunningproces en toetsingskaders.

- Limburgs Offensief Stikstof: Met het Limburgs Offensief Stikstof (LOS) wordt geïnvesteerd in regionale aanpak voor vergunningverlening, natuurherstel en inrichting van het Natuurnetwerk Limburg.

Toezicht en Handhaving

Ontwikkelingen

- Het Limburgs Offensief Stikstof (LOS): Het Limburgs Offensief Stikstof vormt de provinciale programmatische aanpak voor stikstofreductie, natuurherstel en het herstel van de vergunningverlening in Limburg. Binnen deze aanpak wordt toezicht en handhaving ingezet om de naleving van stikstofgerelateerde verplichtingen structureel te versterken en te borgen dat emissiereductie en natuurherstel daadwerkelijk worden gerealiseerd. De uitvoering van het LOS leidt tot een intensivering van het toezicht en daarmee tot een toename van het aantal controles. In het toezichtsplan wordt de frequentie van het aantal opgenomen.
- Gewasbeschermingsmiddelen: Nieuwe taken volgen uit recente uitspraken van de Raad van State, bijvoorbeeld rond het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en de gevolgen voor nabijgelegen Natura 2000-gebieden. Wat deze taken inhouden zal zich in 2026 verder uitkristalliseren.
- Handhavingsverzoeken PAS-melders: In 2025 zijn wederom meerdere handhavingsverzoeken tegen PAS-melders ingediend. Mocht nadere actie uitblijven, dan bestaat de kans dat wij in 2026 door de rechter gedwongen worden handhavend op te treden tegen PAS-melders. Dit zal de nodige capaciteit vragen

6.3.2. Flora en Fauna

De Provincie Limburg zet zich actief in voor het behoud en de verbetering van de staat van instandhouding van beschermde soorten. Duurzame ruimtelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, zoals woningverduurzaming, infrastructuur en natuurbeheer, moeten zorgvuldig worden afgestemd op de wettelijke bescherming van dieren, planten en hun leefgebieden. De Provincie werkt daarbij samen met gemeenten aan praktische instrumenten, kennisdeling en gebiedsgericht vergunningbeleid.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Toename vergunningaanvragen: Toename van vergunningaanvragen door een groeiend aantal verduurzamingstrajecten in de woningbouw, energietransitie en andere ruimtelijke ontwikkelingen.

- Natuur inclusieve verduurzaming: Steeds grotere nadruk op duurzame ontwikkeling mét behoud van beschermde soorten.
- Generieke toestemmingen: Toenemende stimulering van het gebruik van generieke instrumenten, zoals Soortenmanagementplannen (SMP's), om regeldruk te verminderen en procesdoorlooptijden te versnellen.
- Toegang gegevens: Verbetering van de beschikbaarheid van verspreidingsgegevens van beschermde soorten voor betere en snellere onderbouwing van vergunningverlening.
- Wijzigingen regelgeving: Veranderende landelijke regelgeving (zoals wijziging van lijsten met vrijgestelde soorten) leidt tot verschuivingen in vergunningplicht en –volume.

Ontwikkelingen

- Gedragscodes: Vervallen of wijzigen van gedragscodes leidt tot meer vergunningaanvragen en potentieel meer illegaliteit. Het ontbreken van een landelijke gedragscode voor natuurvriendelijk isoleren dwingt particulieren tot individuele vergunningaanvragen.
- Aanpassingen beleid: De actualisatie van beleidsregels en uitbreiding van jaarrond beschermde nesten/rustplaatsen vergroten het aantal aanvragen en toezichtzaken.

Toezicht en Handhaving

Trends

- Aanpak illegaal doden en vangen: Structurele aandacht voor de aanpak van illegale activiteiten, zoals stroperij en het illegaal wegvangen van beschermde soorten.
- Toename samenwerking: Intensivering van communicatie richting en samenwerking met gemeenten en omgevingsdiensten, onder andere ter vergroting van bewustwording, betere afstemming en naleving.

Ontwikkelingen

- Toegankelijkheid gegevens: Effectievere naleving door verbetering in beschikbaarheid en toegankelijkheid van gegevens over beschermde soorten.

6.3.3. Faunabeheer

Faunabeheer in Limburg is erop gericht schade door beschermde in het wild levende dieren te voorkomen of te beperken. Daarnaast geeft de Provincie waar nodig opdrachten uit aan externen voor ingrepen in dierpopulaties, zoals bij invasieve exoten. Dit vraagt om een zorgvuldige balans tussen natuurbescherming en het tegengaan van economische en maatschappelijke schade. De Provincie speelt hierin een centrale rol door het verlenen van vergunningen, het vaststellen van maatwerkvoorschriften en het stimuleren van preventieve maatregelen. In samenwerking met de Faunabeheereenheid Limburg (FBE) en andere betrokken partijen zorgt de Provincie Limburg voor een integrale aanpak van populatiebeheer en schadebestrijding, waarbij nadrukkelijk wordt ingezet op coördinatie, toezicht en handhaving. Deze inspanningen worden steeds meer zichtbaar en kritisch beoordeeld. Het wordt ook belangrijker door de toenemende maatschappelijke belangstelling, aanscherping van regelgeving en het groeiende aantal bezwaar- en beroepsprocedures.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Stijgend aantal aanvragen en verzoeken: Het aantal vergunningaanvragen, wijzigingsverzoeken van bestaande vergunningen en maatwerkverzoeken binnen het faunabeheer stijgt, mede door meer maatschappelijke aandacht en juridische complexiteit.
- Meer maatwerk: De focus verschuift van generieke toestemmingen naar meer maatwerk en casuïstische vergunningverlening, als gevolg van kritische discussies over de juridische houdbaarheid van generieke vergunningen.
- Verschuiving nadruk: Er komt meer nadruk te liggen op schadereductie en preventie als uitgangspunt voor vergunningverlening, in lijn met beleid en wensen vanuit PS.

Ontwikkelingen

- Nieuw Faunabeheerplan: Het gros van de faunabeheerplannen, opgenomen in het Faunabeheerplan 2020-2026, loopt eind 2026 af, wat leidt tot de ontwikkeling van nieuwe faunabeheerplannen, planactualisatie of mogelijk verlenging. Op basis van faunabeheerplannen worden vergunningen verleend. Een nieuw faunabeheerplan vraagt om nieuwe vergunning.
- Wijzigen vergunningen: Door het vervallen of aanpassen van landelijke Faunaschade PreventieKits, en naar aanleiding van jurisprudentie, moeten bestaande vergunningen vaker worden gewijzigd om uitvoerbaar en juridisch houdbaar te blijven.
- Juridische casussen: Het aantal bezwaar- en beroepsprocedures neemt toe doordat bij vrijwel iedere toestemming bezwaar wordt aangetekend, wat extra capaciteit en juridische expertise vraagt.

Toezicht en Handhaving

Trends

- Projectmatig toezicht: Het toezicht wordt steeds planmatiger en breder, met inzet van gezamenlijke en projectmatige handhavingsacties samen met partners. Dit toezicht is risicogericht en sterk afgestemd op naleving van voorschriften verbonden aan "machtigingen" en vergunningen.
- Afstemming belangengroepen: Structurele afstemming en communicatie met de FBE, onder andere via het Planning, Uitvoering- en Monitoringsoverleg (PLUM), zijn essentieel, zeker nu nieuwe faunabeheerplannen in ontwikkeling zijn en de vraag voor tijdige en correcte handhaving groeit.

6.3.4. Houtopstanden

Houtopstanden, oftewel bossen en houtwallen, vormen een onmisbaar onderdeel van het Limburgse landschap. Behoud, goed beheer en uitbreiding van de bestaande bossen dragen niet alleen bij aan de biodiversiteit, natuurwaarden en een aantrekkelijk landschap, maar zijn ook essentieel voor de realisatie van klimaatdoelstellingen, zoals het landelijke “1 miljoen bomenplan” uit het Klimaatakkoord. De Ow, aangevuld met het Bal en de OVL, stelt daarom duidelijke regels voor het kappen, beheren en herplanten van houtopstanden in de Provincie. Hierbij is het streven om illegale houtkap te voorkomen en het bosareaal duurzaam te beschermen en uit te breiden.

Trends en ontwikkelingen

Vergunningen

Trends

- Meer nadruk op integrale afweging van natuurwaarden: Bij de beoordeling van kapmeldingen wordt steeds vaker gekeken naar samenhangende effecten op flora en fauna en wordt de indiener van de kapmelding hierop geattendeerd.

Ontwikkelingen

- Striktere meld- en herplantplicht: Voor het vellen van houtopstanden geldt een verplichte melding bij GS en in vrijwel alle gevallen een herplantplicht. Uitzonderingen en maatwerk zijn mogelijk, zeker bij natuurrampen of gewijzigde milieucondities.
- Toename van maatwerkvoorschriften: Door natuurlijke oorzaken van bosuitval (zoals droogte, plagen en klimaatverandering) wordt vaker maatwerk toegepast, zoals herplant op alternatieve locaties of uitstel/afzien van herplantplicht.
- Meer vergunningaanvragen verwacht gericht op soortbescherming: Actievere voorlichting bij kapmeldingen over effecten op flora en fauna zorgt waarschijnlijk voor een stijging van het aantal aanvragen gericht op de bescherming van soorten.

Toezicht & Handhaving

Trends

- Meer integrale controles: Bij controles worden toezicht op houtopstanden en de bescherming van flora en fauna steeds meer gecombineerd.

Ontwikkelingen

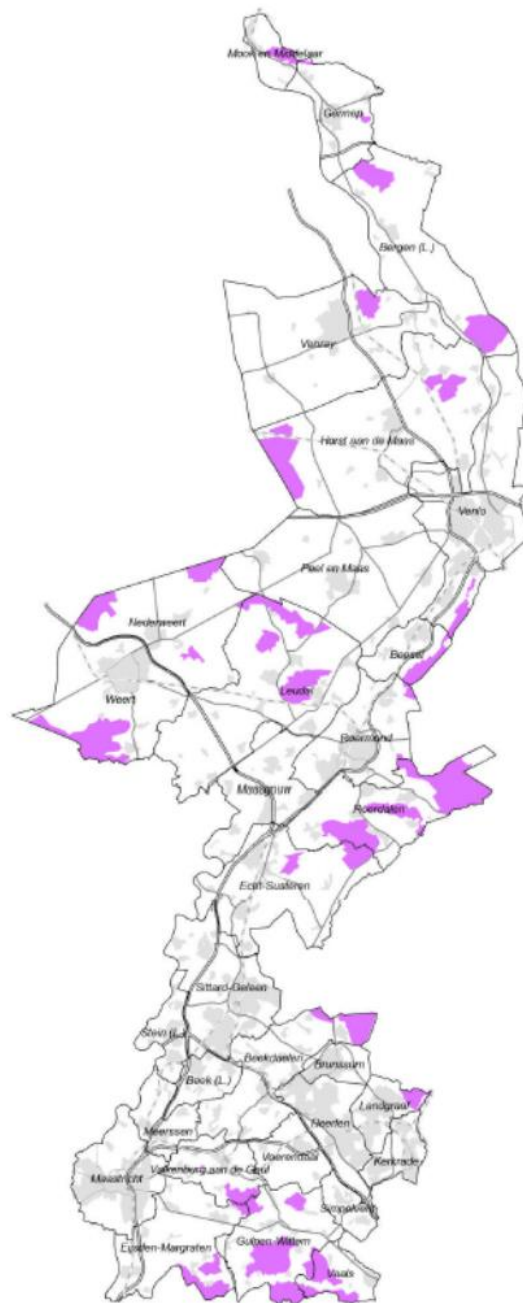
- Intensievere toezicht bij herplantplicht: Het komt steeds vaker voor dat houtopstanden tenietgaan door een natuurlijke oorzaak (letterzetter, droge en natte periodes en extreem weer door klimaatverandering). Dit levert extra handhavingstrajecten op om de herplantplicht hiervan te borgen.

6.4. Overige

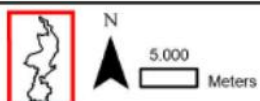
6.4.1. Stiltegebieden

In Limburg zijn 31 stiltegebieden aangewezen, waar het gebruik van motorvoertuigen en andere lawaaiige apparaten verboden is. Het doel is om een geluidsniveau van 40 dB(A) of lager zoveel mogelijk te waarborgen en in deze gebieden overheersend gebiedseigen geluiden te behouden. De Provincie is dan ook terughoudend met het toestaan van verstorende activiteiten en hanteert een strikt vergunningenbeleid. De stijging die in 2025 is ingezet voor het aantal stiltegebied-vergunningen, zal zich naar verwachting in 2026 voortzetten. Omdat er de afgelopen jaren nauwelijks signalen zijn geweest van problemen rond stiltegebieden, vindt toezicht uitsluitend plaats naar aanleiding van meldingen en handhavingsverzoeken.

Stiltegebieden binnen Limburg

Schaal: 1:700.000
Formaat A5

provincie
Limburg

6.4.2. Tijdelijk en uitzonderlijk gebruik (TUG)

In Limburg zijn geen luchthavens met een luchthavenbesluit onder provinciale bevoegdheid. Maastricht Aachen Airport, hoewel een regionale luchthaven met luchthavenbesluit, valt als luchthaven van nationaal belang onder het gezag van het Rijk.

Wel kan, onder voorwaarden, worden opgestegen of geland vanaf terreinen zonder luchthavenstatus via een TUG-ontheffing. Jaarlijks worden in Limburg ongeveer tien TUG-ontheffingen verstrekt voor bijvoorbeeld helikopters, drones (RPAS), gemotoriseerde schermvliegtuigen, paramotoren en microlight aeroplanes (MLA's).

Aanvragen voor een TUG-ontheffing worden getoetst aan de Beleidsregels TUG 2025, die helderheid bieden over de voorwaarden en vergunningseisen. Daarbij wordt expliciet ingezet op, het verminderen van geluidshinder en het beschermen van natuur- en landschapswaarden. Er wordt voortdurend gestreefd naar een evenwicht tussen de belangen van de (bedrijfsmatige of recreatieve) luchtvaart en de algemene, ruimtelijke en milieubelangen. Criteria zoals geluidshinder, het aantal bewegingen per dag en de afstand tot gevoelige gebieden en natuur zijn hierbij leidend. Voor gemeenten, omwonenden en natuurbeheerders geven deze beleidsregels duidelijkheid over de omvang van de toegestane belasting.

Sinds 2024 worden leges geheven op TUG-ontheffingen, wat heeft geleid tot een afname van het aantal aanvragen. Er wordt echter een stijging verwacht van aanvragen voor zware drones (meer dan 25 kg), die bijvoorbeeld worden ingezet als alternatief voor helikopters bij het krijten van kassen.

Luchthavens binnen Limburg

Schaal: 1:700.000
Formaat A5

© Provincie Limburg
© dienst Kadaster, © Cyclusmedia, © Geodan, © RWS

provincie
Limburg

6.4.3. Provinciale wegen

Rondom provinciale wegen in Limburg zijn beperkingengebieden aangewezen (raadpleegbaar via Planviewer voor Omgevingsdocumenten Limburg). Binnen deze zones geldt voor bepaalde handelingen, zoals het aanbrengen van veranderingen aan de provinciale weg of het plaatsen van objecten, een vergunningsplicht. Dit is bedoeld om de wettelijke verantwoordelijkheid van de Provincie voor een goede en veilige provinciale infrastructuur waar te maken en te waarborgen dat de provinciale wegen veilig en goed kunnen worden gebruikt, zonder te veel opstoppen en beperkingen.

Een beperkingengebiedactiviteit betreft elke handeling binnen het beperkingengebied, zoals het plaatsen, aanpassen, verwijderen of beheren van objecten (bijvoorbeeld kabels, leidingen, bouwwerken, bermmonumenten, reclame of borden) en het beheer van sloten, bomen, struiken of ander groen langs de weg. Gemiddeld worden jaarlijks ongeveer 400 vergunningen voor deze activiteiten verleend. Activiteiten van de wegbeheerder zelf, zoals aanleg, wijziging, onderhoud of herstel van de weg, vallen hier niet onder.

Daarnaast geldt volgens de OVL een instructieregel voor een zone van 15 meter vanaf beide wegranden waar geen bouwwerken mogen worden opgericht.

Vanaf 2026 wordt de vergunningverlening voor activiteiten binnen beperkingengebieden van provinciale wegen ondergebracht bij cluster VTH. Cluster VTH verzorgt vanaf dat moment ook de planmatige controles op naleving van voorschriften en de instructieregel, en handelt externe meldingen af. Interne meldingen blijven zoals gebruikelijk bij cluster Wegbeheer.

Overzicht provinciale wegen

Juni 2023

Legenda

- Provinciale weg perceel Noord
- Provinciale weg perceel Zuid
- Werklocaties Provincie

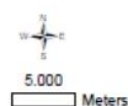
Werklocaties Provincie Limburg:

Venlo: Mulkenshofweg 1, 5927 PW VENLO.
 Nederweert: Statenweg 7, 6031 RJ NEDERWEERT.
 Sittard: Milleuparkweg 10, 6136 KP.
 Hulsberg: Heilhofweg 3, 6336 PB HULSBERG.
 Maastricht: Limburglaan 10, 6229 GA MAASTRICHT.

Wegnummer	Wegnaam Noord	Van km	Tot km	Weg lengte km
N264	Uden - Gennep	52.000	52.500	0.500
N266	Nederweert - Helmond	62.075	67.550	5.475
N270	Eindhoven - Weil	30.000	49.940	19.940
N271	Venlo - Nijmegen	72.833	124.853	51.853
N273	Ilbervoort - Venlo	39.059	71.600	32.541
N275	Venlo - Weert	1.766	9.700	7.934
N277	Zeeland - Kessel	9.700	32.550	22.850
N279	Zeeland - Kessel	30.000	62.800	32.800
N279	Horst - Helmond	0.500	13.800	13.300
N280	Weert - Roermond	13.800	18.400	4.600
N280	Weert - Roermond	0.000	25.028	25.028
N281	Gennep - Goch	0.000	6.427	6.427
N282	Weert - Stramproy	1.450	7.732	6.282
N288	Greendorp - Lare	0.000	4.900	4.900
N288	Greendorp - Lare	0.000	7.940	7.940
N288	Venlo - Horst	9.890	13.725	3.835
N288	Maastricht - Roggel	9.685	22.840	13.155
N288	Weert - Lozen	0.000	8.273	8.273

Wegnummer	Wegnaam Zuid	Van km	Tot km	Weg lengte km
N274	Brunsum - Postelhof	0.000	2.400	2.400
N275	Brunsum - St Joost	9.100	21.405	12.305
N275	Brunsum - St Joost	5.295	33.700	28.405
N278	Maastricht - Vaals	0.000	23.325	23.325
N281	Nijmegen - Helmond	16.148	32.300	16.152
N283	Roermond - Postelhof	1.400	10.500	9.100
N284	Sittard - Limond	0.000	4.000	4.000
N286	Susteren - Maastricht	0.590	5.340	4.750
N286	Oud Roosteren - Houtum	0.000	1.425	1.425
N287	Born - Milten	10.000	14.446	4.446
N288	Valkenburg - Nuth	0.300	11.133	10.833
N288	Nuth - Kerkrade	11.133	12.850	1.717
N288	Nuth - Kerkrade	0.000	25.500	25.500
N288	Roermond - Rotherbach	8.500	19.200	10.700
N288	Echt - Koningsbosch	0.000	5.900	5.900
N288	Maastricht - Valkenburg	3.960	9.800	5.840
N288	Valkenburg - Wittern	0.840	9.100	8.260
N288	De Hut - De Planck	0.000	6.700	6.700

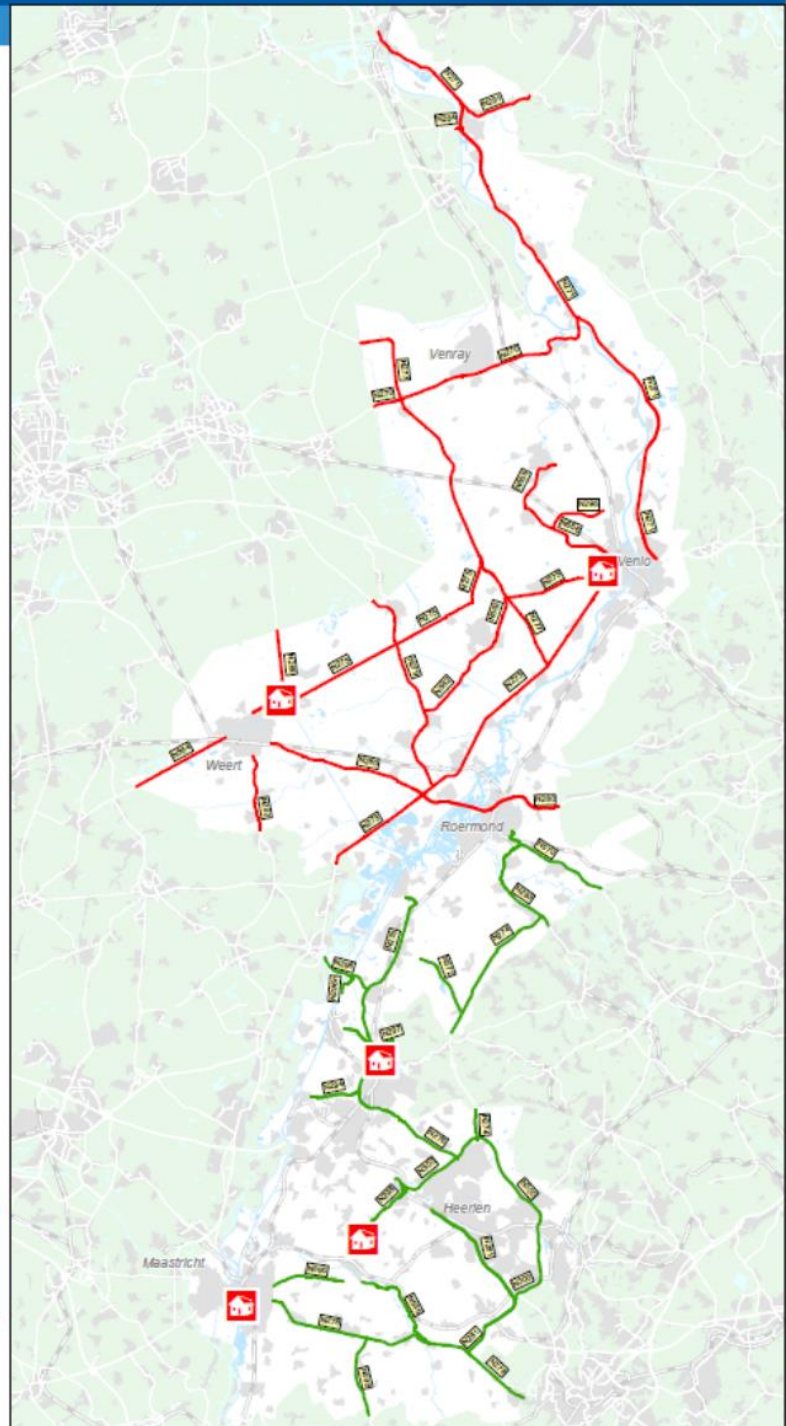
Totale lengte in beheer ca. 448.402 km

schaal: 1:450.000 i1804_1109 19-6-2023

Cluster Organisatie en Informatie | Gegevensmanagement

© Provincie Limburg
 © dienst Kadaster, © Cyclomedia, © Geodan, © RWS

provincie limburg

7. Omgevingsdienst (Z-L)

De Omgevingsdienst Zuid-Limburg voert de provinciale VTH-milieutaken in opdracht van de Provincie Limburg uit. In de Ow is bepaald dat de omgevingsdienst voor alle deelnemers ten minste de taken uit het basistakenpakket verricht. In de door de ODZL en de Provincie gesloten dienstverleningsovereenkomst (DVO) is vastgelegd dat de uitvoering van de taken plaatsvindt in het kader van een jaarlijks door de Provincie te verlenen opdracht, op basis van een door de ODZL opgesteld werkprogramma. De opdracht bevat de exacte aanduiding van de te leveren producten en diensten (art. 1 sub I DVO).

De provinciale VTH-milieutaken in de regio Noord- en Midden-Limburg zijn, zoals al bij het Rijk bekend, al sinds de start van de omgevingsdiensten in Limburg formeel ondergebracht bij de RUD Limburg Noord (zoals dat wettelijk moet), maar de feitelijke uitvoering daarvan geschiedt door de Omgevingsdienst Zuid-Limburg. Het feitelijk overdragen van taken naar de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg is de komende jaren nog niet aan de orde.

Bij de uitvoering van onze taken stellen wij als Provincie Limburg steeds de maatschappelijke opgaven waar wij als Provincie voor staan voorop. Vergunningverlening, toezicht en handhaving is wat ons betreft geen kwestie van alleen maar "regels toepassen en uitvoeren", maar van een gerichte bijdrage leveren aan het oplossen van maatschappelijke opgaven en vraagstukken met behulp van het beschikbare instrumentarium. Dat geldt ook voor de taken die de Provincie door de omgevingsdienst laat uitvoeren. De maatschappelijke opgaven waar wij als opdrachtgever voor staan, worden als kader beschouwd bij de uitvoering van de opdracht. De ODZL neemt bij de uitvoering van haar taken alle relevante vigerende provinciale beleidsdocumenten in acht.

De ODZL maakt ieder jaar, op basis van de in het Algemeen Bestuur vastgestelde begroting, een werkprogramma. Dit werkprogramma, dat de basis vormt voor de jaarlijkse opdracht, bevat de producten en diensten die de omgevingsdienst ons levert en op welke wijze ze hier uitvoering aan geeft. Het werkprogramma bevat, voor wat betreft het programmadeel, een raming van aantallen te leveren producten en diensten. De raming is door de ODZL op basis van gegevens uit benchmarks, ervaring, en professionaliteit en met in achtneming van relevante (interne en externe) ontwikkelingen gemaakt. Daarnaast worden er in de opdracht ook projecten opgenomen. Voor de uitwerking van de taken die belegd zijn bij de ODZL verwijzen we dan ook naar de opdracht en het onderliggende werkprogramma.

De jaarrapportage over de uitvoering van de taken die de ODZL voor ons uitvoert vindt separaat door de ODZL plaats en maakt geen onderdeel uit jaarverslag van VTH.

8. Slotwoord

De actualiteit stelt het VTH-domein voor nieuwe uitdagingen. Maatschappelijke ontwikkelingen, zoals het toenemende aantal digitale verzoeken en meldingen, de groeiende omvang en complexiteit van Woo-verzoeken en bezwaren, en een continu veranderende juridische context, maken het noodzakelijk om de prioritering en uitvoering van VTH-taken voortdurend aan te passen.

Om hier effectief op in te spelen, richten wij ons onder meer op het efficiënter organiseren van werkprocessen. Zo starten wij met de inzet van opkomende technologieën, waaronder kunstmatige intelligentie (AI), om te onderzoeken hoe deze kunnen worden toegepast binnen onze vergunningenprocessen. Op deze manier kunnen wij processen automatiseren en routinematige werkzaamheden versnellen. Ook het gebruik van satellietbeelden en andere beschikbare data bij het uitvoeren van controles wordt verder ontwikkeld.

Daarnaast besteden wij expliciete aandacht aan het sluiten van de beleidscyclus en het verbeteren van monitoring en evaluatie. Door structureel te monitoren, krijgen wij inzicht in de effectiviteit van het ingezette beleid en kunnen wij tijdig signaleren wanneer bijsturing nodig is, zowel op provinciaal als op landelijk niveau. Deze cyclus van planvorming, uitvoering, monitoring en evaluatie waarborgt een nauwe verbinding tussen beleid en uitvoering, stimuleert een lerende organisatie en stelt ons in staat om doelgericht en flexibel te reageren op nieuwe maatschappelijke ontwikkelingen.

Kortom, het VTH-instrumentarium is niet alleen van uitvoerende aard, maar kan ook richting geven aan nieuw beleid, mits het goed is geïntegreerd in de beleidscyclus en de uitvoering van onze VTH-taken. Door een voortdurende samenhang tussen beleid en uitvoering te waarborgen en proactief in te spelen op technologische en maatschappelijke ontwikkelingen, draagt het VTH-instrumentarium structureel bij aan de ambitie van Limburg om een veilige, duurzame en leefbare provincie te zijn en te blijven.

Het uitvoeringsprogramma geeft weer op welke wijze VTH hier in 2026 aan bijdraagt. De realisatie van dit uitvoeringsprogramma zal worden geëvalueerd in het Jaarverslag 2026.

Jaarverslag VTH 2025

Inhoud

1.	Inleiding	3
2.	Terugblik 2025	5
3.	2025 in cijfers	9
4.	Kwaliteitsdoelen en indicatoren	21
5	Conclusie	22

1. Inleiding

De provinciale ambitie zoals verwoord in 'Elke Limburger telt!', coalitieakkoord 2023-2027 is een aantoonbaar gezond en veilig leefmilieu in Limburg. Hier is de rol van de Provincie als regulerende overheid nodig. Een overheid die haar inwoners beschermt tegen ongeoorloofde en ongewenste risico's.

De verbetering van de kwaliteit van de leefomgeving is als ambitie uitgewerkt in het beleidskader "*Nieuwe energie en een schoon leefmilieu*". Hierbij ligt voor de uitvoering van de VTH-taken de nadruk op het robuuster maken van ons VTH-stelsel en het uitvoeren van onze wettelijke VTH-taken. Vergunningen verlenen, toezicht houden en handhavend optreden doen wij binnen de kaders van de wet- en regelgeving.

Het maken van een VTH-jaarverslag is een wettelijke verplichting, die voortkomt uit artikel 13.11 van het Omgevingsbesluit. In het jaarverslag wordt gerapporteerd over de mate waarin uitvoering van het VTH Uitvoeringsprogramma van 2025 (hierna: VTH-UP 2025) heeft plaatsgevonden en de mate waarin deze uitvoering heeft bijgedragen aan het bereiken van de doelen en prioriteitstelling uit de Uitvoerings- en Handhavingsstrategie 2024 van Provincie Limburg (hierna: UHS 2024).

Het rapportagesysteem waarin wij werken is voortdurend in ontwikkeling. In dit jaarverslag hebben wij de cijfers van 2025, die wij tot dusver kunnen rapporteren, meegenomen om een zo representatief mogelijk beeld af te geven van de uitgevoerde werkzaamheden. Komende jaren zullen wij de cijfers van voorgaande jaren steeds meer met elkaar kunnen vergelijken. Hierdoor zullen wij elk jaar een specifiek inzicht krijgen in de trends en ontwikkelingen.

Het jaarverslag 2025 heeft betrekking op de wettelijke taken waar Provincie Limburg bevoegd gezag is op grond van de volgende (landelijke) wet- en regelgeving:

- Omgevingswet
- Omgevingsverordening Limburg
- Mijnbouwwet
- Wet Luchtvaart

In het jaarverslag wordt niet gerapporteerd over de inzet van de Omgevingsdienst Zuid-Limburg (hierna: ODZL). Deze rapportage wordt separaat aan u verzonden (gepland Q2 2026). De aan het Waterschap Limburg gedelegeerde provinciale bevoegdheid ten aanzien van zwemlocaties in oppervlaktewater maakt ook geen onderdeel uit van dit jaarverslag. Ook deze wordt separaat door Gedeputeerde Staten ontvangen.

1.1. Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de ontwikkelingen die in het UP 2025 opgenomen zijn en van invloed zijn geweest op de VTH-inzet van 2025 omschreven. Hoofdstuk 3 geeft de cijfers van 2025 van het cluster VTH weer en in hoofdstuk 4 wordt aangegeven in hoeverre aan de VTH doelen en indicatoren uit de UHS 2024 wordt voldaan. De conclusie staat in hoofdstuk 5.

2. Terugblik 2025

In dit hoofdstuk blikken we terug op de ontwikkelingen uit het UP 2025 en opvallende zaken van 2025 die van invloed zijn geweest op de VTH-inzet.

2.1. Vergunningen

Meervoudige aanvragen

Het aantal meervoudige aanvragen was in 2025 laag (3 aanvragen), net als in 2024. Er zijn geen verzoeken om advies en instemming ontvangen van gemeenten. Wel is er vanuit de Provincie bij 4 aanvragen om advies en/of instemming gevraagd aan het rijk.

Doorlooptijden afhandeling vergunningen (effect vooroverleg)

In 2025 is sprake van een toename van 50% in vergelijking tot 2024 voor wat betreft verzoeken om vooroverleggen/concept aanvragen. Het vooroverleg heeft een positief effect gehad op de kwaliteit en compleetheid van formele aanvragen waardoor het vergunningverleningsproces sneller kon worden doorlopen.

Afhandelen achterstand vergunningaanvragen soorten

De achterstand in het afhandelen van omgevingsvergunningaanvragen flora- en fauna-activiteit die in 2024 waren ingediend, is grotendeels weggewerkt.

In 2025 zijn 200 aanvragen ingediend, dat is meer dan was geraamd in het VTH-UP 2025 (120 stuks), waardoor er opnieuw een nieuwe achterstand is ontstaan. Door gebrek aan voldoende beschikbare capaciteit was het niet mogelijk om al deze aanvragen tijdig af te handelen.

2.2. Toezicht en Handhaving

Prioritering 2025

In 2024 is door een extern bureau, per werkveld, een risico-inventarisatie uitgevoerd om inzicht te krijgen in de meest risicovolle activiteiten binnen het betreffende werkveld. Op basis hiervan en op basis van eerder aangetroffen overtredingen/het naleefgedrag is een prioritering gemaakt van de uit te voeren planmatige controles. Deze controles zijn volgens het UP 2025 uitgevoerd.

Handhaven specifieke zorgplichten

In 2025 is de jurisprudentie over de verschillende specifieke zorgplichten zoals deze voortvloeit uit regelgeving op grond van de Omgevingswet verder ontwikkeld. Ook binnen onze werkvelden, met name natuur, hebben wij geconstateerd dat de specifieke zorgplichten hierdoor meer aandacht en daardoor meer capaciteit kost dan vooraf ingeschat.

Inzet strafrecht

In 2025 is er meer ingezet op een gecombineerde aanpak van strafrecht en bestuursrecht. Dit heeft geleid tot intensievere samenwerking tussen toezichthouders en boa's en een betere afstemming met het OM.

Uniforme vaststelling hoogte dwangsommen

In 2025 is een onderzoek uitgevoerd naar de verschillende manieren waarop de hoogte van een dwangsom kan worden berekend. Met behulp van dit onderzoek zal in 2026 een handleiding worden uitgewerkt en vastgesteld met als doel om te komen tot een eenduidige consistente aanpak en heldere motivering voor de hoogte van opgelegde dwangsommen.

2.3. Overige ontwikkelingen van invloed op inzet VTH

Zwemwater

Onder de Ow zijn nieuwe parameters vastgesteld voor de zwemwaterkwaliteit in zwembaden, met een overgangstermijn tot 1 januari 2025. Veel badhouders bleken deze termijn echter niet te halen: landelijk voldeed 50% niet aan de eisen en in Limburg zelfs 78% waardoor veel zwemgelegenheden nog niet aan de nieuwe normen, zoals vastgelegd in het Besluit Activiteiten Leefomgeving (BAL), voldoen. Binnen het thema zwemwater is in 2025, op basis van de risicogerichte aanpak, meer ingezet op spartelbaden en babyspa's (in verband met de aanwezigheid van de kwetsbare groep kinderen). Dit heeft gezorgd voor een toename van aangetroffen overtredingen binnen dit thema. Ten aanzien van overtredingen van de nieuwe parameters wordt de landelijke lijn van het IPO gevolgd. Overtreders moeten een plan van aanpak opstellen dat getoetst wordt aan een door het IPO vastgestelde handleiding voor de bevoegde gezagen.

Limburgs Offensief Stikstof (LOS)

Op 23 september 2025 stelde Gedeputeerde Staten het Limburgs Offensief (LOS) vast, gericht op het versnellen van vergunningverlening voor economische en maatschappelijke ontwikkelingen, mits deze bijdragen aan natuurverbetering. VTH speelt hierin een sleutelrol bij een verantwoorde uitgifte van vergunningen. De vaststelling van het LOS heeft directe impact op het werk van VTH. Zo was VTH in 2025 al betrokken bij de voorbereiding en ontwikkeling van nieuwe beleidsregels voor vergunningverlening rond Natura 2000-activiteiten, om zo zowel natuurdoelen als economische groei mogelijk te maken.

Snelle afhandeling van vergunningen in de vier focusgebieden en de uitvoering van beëindigingsregelingen vereisen nauwe samenwerking met VTH en een efficiënt vergunningentraject. In 2025 werden al veel aanvragen binnen de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv+) afgehandeld; de resterende volgen in 2026.

Een andere belangrijke regeling waaraan VTH in 2025 heeft bijgedragen, is de Nadere subsidieregels gebiedsgerichte beëindiging veehouderijlocaties Provincie Limburg (MGB). De regeling was in 2025 geopend en leidde tot een aantal intensieve processtappen waarbij VTH heeft geadviseerd richting besluitvorming.

Legalisatie PAS-melders

In februari 2025 is het legalisatieprogramma ten aanzien van de PAS-melders afgelopen waarna de minister het legalisatieprogramma heeft verlengd tot 1 maart 2028..

De urgentie om zo snel mogelijk duidelijkheid te krijgen over het vervolg op het legalisatieprogramma is groot. Wij gaan ervanuit dat het Rijk tijdig aanvullende maatregelen neemt en pleiten daar in IPO-verband ook voor. In 2025 zijn wederom meerdere handhavingsverzoeken tegen PAS-melders ingediend.

Intrekkingsverzoeken door derden

In 2025 zijn 19 intrekkingsverzoeken ingediend door diverse milieuorganisaties die betrekking hebben op het (gedeeltelijk) intrekken van eerder verleende natuurvergunningen. Met deze verzoeken erbij komt het totaal aantal lopende intrekkingsverzoeken op 37. Bij de afhandeling van deze verzoeken zijn bij alle procedures zienswijzen ontvangen of loopt er al een beroepsprocedure bij de rechtbank.

Opkoopregelingen

In de afgelopen jaren zijn er verschillende opkoopregelingen opgesteld door het Rijk. Deelnemers aan deze regeling moeten een intrekking/wijzigingsverzoek omgevingsvergunning N2000-activiteit indienen. In 2025 zijn 94 verzoeken ingediend.

Faunabeheer

De in 2025 voorspelde aanpassing van het stelsel van schadetegemoetkomingen en bijbehorend beleid is nog niet doorgezet. Hierdoor is het, in het UP 2025, voorziene effect op vergunningverlening, toezicht en handhaving uitgebleven.

De trend van de toenemende maatschappelijke belangstelling voor faunabeheer heeft zich in 2025 voortgezet.

3. 2025 in cijfers

In dit hoofdstuk worden cijfers van 2025 van het cluster Vergunningen, Toezicht en Handhaving van Provincie Limburg weergegeven.

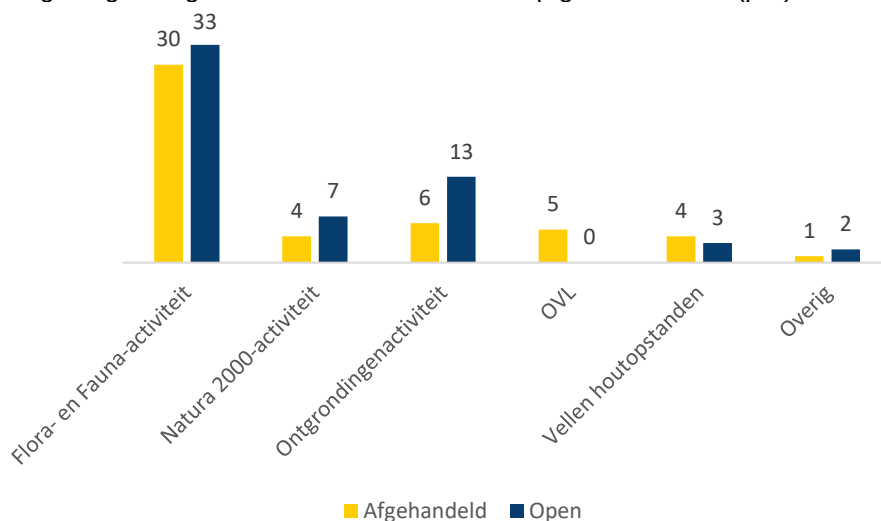
3.1. Vergunningen

Bij vergunningen maken wij een vergelijk tussen de raming uit het VTH-UP 2025 en de daadwerkelijk ingediende aanvragen/meldingen.

Naast de in 2025 ingediende vergunningaanvragen, meldingen en verzoeken om maatwerkvoorschriften vallende onder de Omgevingswet, lagen er ook nog lopende aanvragen vallende onder oude wetgeving. Deze afgehandelde zaken in 2025 zijn meegenomen in de algehele cijfers.

3.1.1. Vooroverleg

In 2025 zijn er 108 verzoeken om een vooroverleg geweest. Dit is een stijging vergeleken met 2024 met 23 stuks. Er zijn 50 vooroverleggen in 2025 afgrond. Er geldt geen wettelijke termijn voor het afhandelen van een vooroverleg. Het vooroverleg is namelijk bedoeld om een zo compleet mogelijke vergunningaanvraag binnen te krijgen, waardoor het afhandelen van de daadwerkelijke aanvraag minder tijd in beslag neemt en daarmee beter binnen de wettelijk gestelde termijn kan plaatsvinden. We zien in figuur 1 dat de meeste vooroverleggen betrekking hebben op het thema 'Flora- en Fauna'. Er is in 2025 veel tijd en aandacht besteed aan vooroverleggen met gemeenten over gebiedsgerichte omgevingsvergunningen flora- en fauna-activiteit op grond van een (pré)SMP.

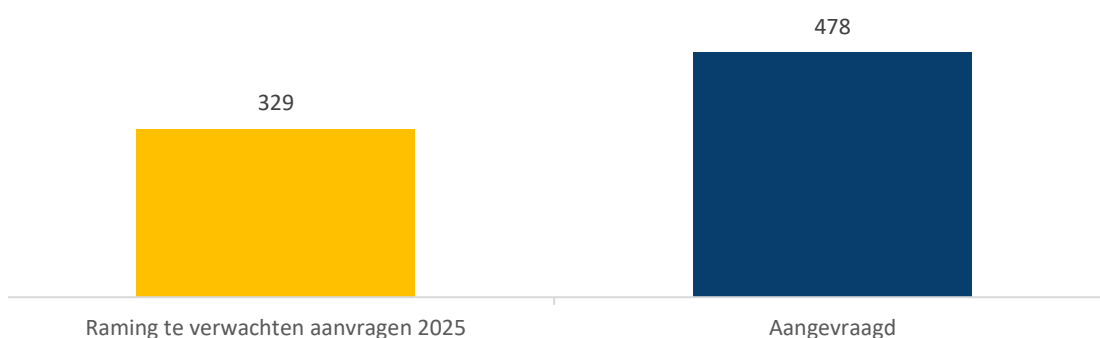

Figuur 1 Vooroverleggen per activiteit

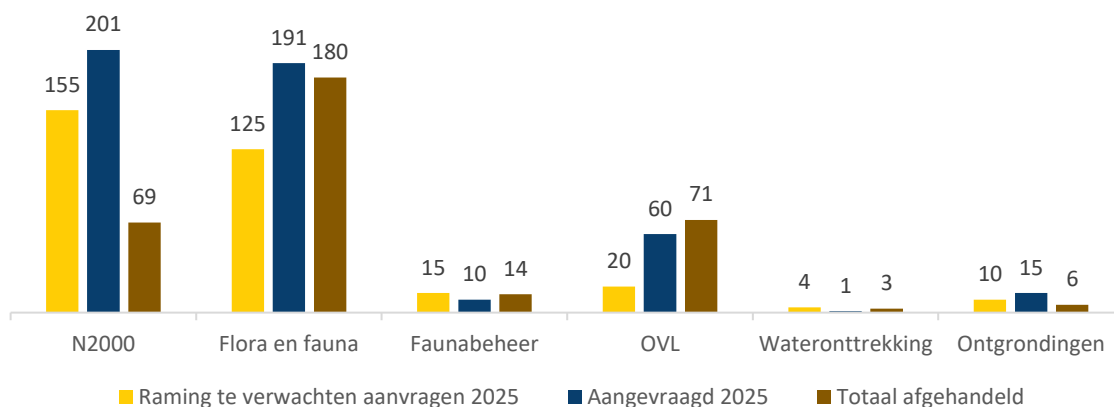
3.1.2. Vergunningaanvragen

De meeste vergunningaanvragen vallen onder de Ow. Afgelopen jaar zijn er 478 aanvragen voor een omgevingsvergunning binnengekomen. In het aantal afgehandelde vergunningen zijn tevens aanvragen meegenomen die vóór 2025 zijn ingediend.

In figuur 2,3 en 4 is uiteengezet hoeveel vergunningaanvragen voor 2025 waren geraamd en hoeveel aanvragen daadwerkelijk zijn ingediend. In figuur 2 is een totaaloverzicht te zien, in figuur 3 een overzicht per activiteit en in figuur 4 het resultaat van de afgehandelde aanvragen.

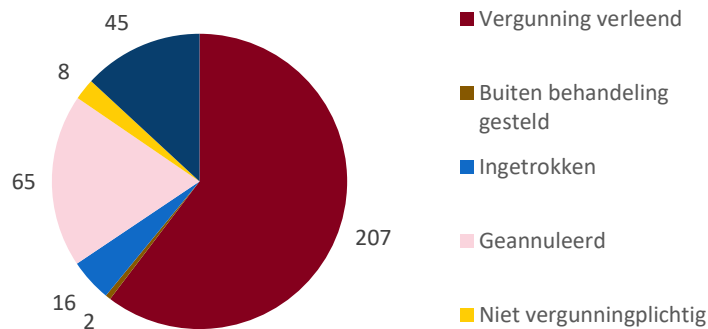
Figuur 2 Totaal aantal omgevingsvergunningaanvragen (raming versus daadwerkelijk ingediend)

Figuur 3 Omgevingsvergunningen per activiteit

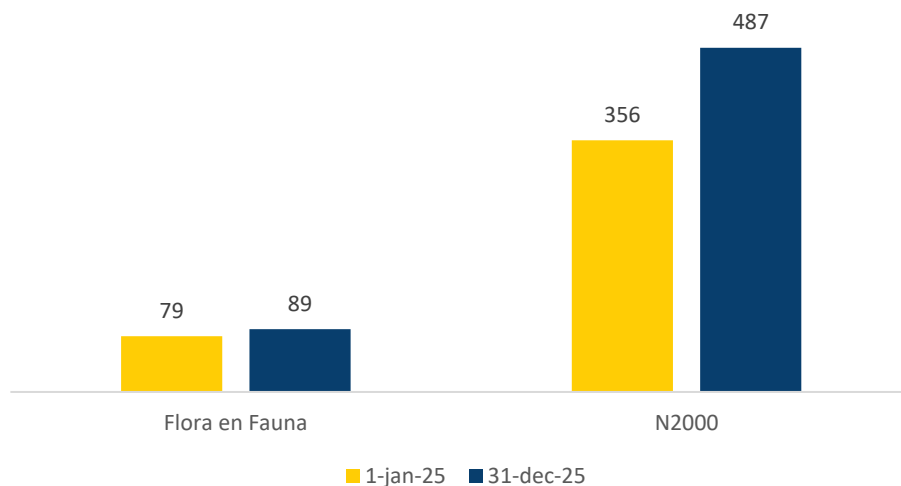
Figuur 4 toont dat we 343 vergunningaanvragen in 2025 hebben afgehandeld. 207 van deze afgehandelde vergunningaanvragen hebben geleid tot een vergunningbesluit en 45 afgehandelde vergunningaanvragen tot een weigeringsbesluit.

De overige 91 vergunningaanvragen hebben niet geleid tot een besluit maar zijn al vroegtijdig in het vergunningverleningsproces afgehandeld doordat de aanvraag was ingetrokken, geannuleerd, buiten behandeling gesteld of niet vergunningplichtig was. De tijdsbesteding die hiermee gemoeid was, was aanzienlijk minder in vergelijking met het verlenen of weigeren van een vergunning. Dit verklaart ook waarom bij sommige vergunningactiviteiten zoals bij de OVL-activiteiten veel meer vergunningaanvragen zijn afgehandeld dan verwacht.

Figuur 4 Resultaat afgehandelde omgevingsvergunningen

Gezien de grote aantallen aanvragen die zijn ingediend voor de activiteiten Flora- en Fauna en N2000 laten we in figuur 5 het aantal openstaande vergunningaanvragen zien op 1 januari 2025 en 31 december 2025. De werkvoorraad aan openstaande vergunningaanvragen is voor de Flora- en Fauna-activiteit toegenomen met ongeveer 12 % tot 89 vergunningaanvragen en voor de Natura 2000 activiteit met ongeveer 33 % tot 487 vergunningaanvragen. Dit komt doordat het aantal daadwerkelijk ingediende vergunningaanvragen aanzienlijk hoger was dan geraamd in 2025 (zie figuur 3).

Figuur 5 Openstaande aanvragen

3.1.3. Afhandelingstermijnen

De wettelijke termijn voor het afhandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning is maximaal 98 dagen, behalve voor een omgevingsvergunning N2000-activiteit. Hiervoor geldt dat deze binnen maximaal 224 dagen dient te zijn afgehandeld. Een achterstand in het afhandelen van de vergunningaanvragen leidt ook tot langere doorlooptijden, het niet kunnen voldoen aan de wettelijke afhandelingstermijn én aan onze kwaliteitsdoelen m.b.t. afhandeltermijnen (6a en 6b) uit de UHS 2024.

In onderstaande tabel is weergegeven hoe vaak is afgeweken van de wettelijke termijnen.

Tabel 1 afhandelingstermijnen omgevingsvergunningen

	Wettelijke afhandelingstermijn	% vergunningen afgehandeld buiten termijn
Omgevingsvergunning	56 dagen + 42 dagen (verlenging) = maximaal 98 dagen	49%
Omgevingsvergunning	182 dagen + 42 dagen (verlenging) = Maximaal 224 dagen	91%
N2000-activiteit		

3.1.4. Vergunningaanvragen Kalksteengroeves

In 2025 waren 5 aanvragen geraamd en zijn er 5 aanvragen voor een vergunning binnengekomen die betrekking hebben op de Mijnbouwwet. In totaal zijn er 6 aanvragen afgehandeld. Dat zijn de 5 aanvragen van 2025 en nog 1 aanvraag van 2024. Van de 6 aanvragen zijn 4 vergunningen verleend, 1 aanvraag geannuleerd en 1 niet vergunningplichtig bevonden. De wettelijke afhandelingstermijn is 56 dagen. 2 aanvragen zijn niet binnen deze termijn afgehandeld.

3.1.5. Ontheffingsaanvragen Tijdelijk en Uitzonderlijk Gebruik (TUG)

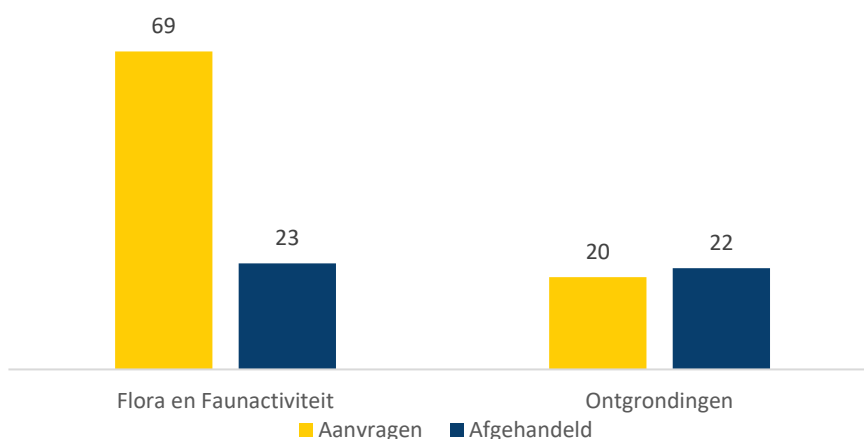
In 2025 waren er 20 vergunningaanvragen geraamd. In 2025 zijn 7 aanvragen voor een ontheffing onder de Wet luchtvaart binnengekomen die betrekking hebben op TUG. Er zijn 12 TUG-ontheffingen afgehandeld (waarvan 5 aanvragen van eind 2024). De wettelijke termijn voor het afhandelen van een aanvraag is 4 weken (28 dagen). In 8 gevallen (67%) hebben wij de termijn niet kunnen handhaven. Dit kwam voornamelijk door de lage personele bezetting. Van de 12 aanvragen zijn er 11 verleend en 1 aanvraag is ingetrokken door de initiatiefnemer.

3.1.6. Vergunningaanvragen Omgevingsverordening Limburg

In 2025 zijn er 60 aanvragen voor een omgevingsvergunning voor de Omgevingsverordening Limburg binnengekomen. In 2025 nam het aantal, in vergelijking 2024 toen er 43 aanvragen waren ingediend. Vooral het aantal aanvragen voor stiltegebied-vergunningen toe, mogelijk door het gebruik van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en recente informatiecampagnes. In totaal zijn 71 aanvragen afgehandeld. De wettelijke termijn voor het afhandelen van een aanvraag voor een omgevingsvergunning is maximaal 98 dagen. Voor 52% van de aanvragen hebben wij de termijn niet kunnen halen.

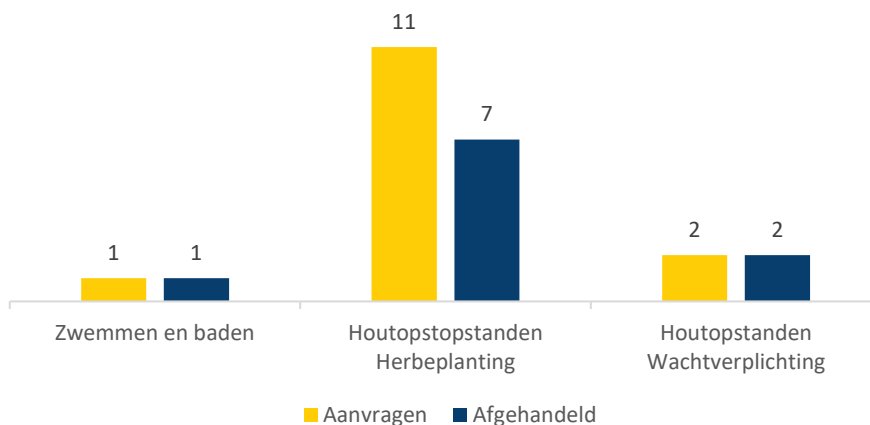
3.1.7. Taakstellende voorschriften en maatwerkvoorschriften

In 2025 zijn 89 verzoeken met betrekking tot taakstellende voorschriften ontvangen. Hiervan zijn er 45 in 2025 afgehandeld, waarvan 22 goedkeuringsbesluiten voor een werkplan of eindplan van een ontgrondingsactiviteit. Figuur 6 toont dat de meeste verzoeken betrekking hebben op soorten. De wettelijke afhandelingstermijn voor taakstellende voorschriften is 56 dagen. Bij 14 verzoeken (31%) hebben wij de termijn niet kunnen halen.

Figuur 6 Taakstellende voorschriften

In 2025 zijn 14 verzoeken om maatwerkvoorschriften ingediend. Er zijn 9 in 2025 afgehandeld (waarvan tevens een aantal aanvragen vóór 2025), waarvan alle 9 verzoeken zijn toegekend. Figuur 7 toont dat de meeste verzoeken om maatwerkvoorschriften betrekking hebben op houtopstanden. De wettelijke termijn voor het afhandelen van een verzoek om maatwerkvoorschrift bedraagt 8 weken + eenmalige verlenging van 6 weken (98 dagen). In 2 gevallen (25%) hebben wij de afhandelingstermijn niet gehaald.

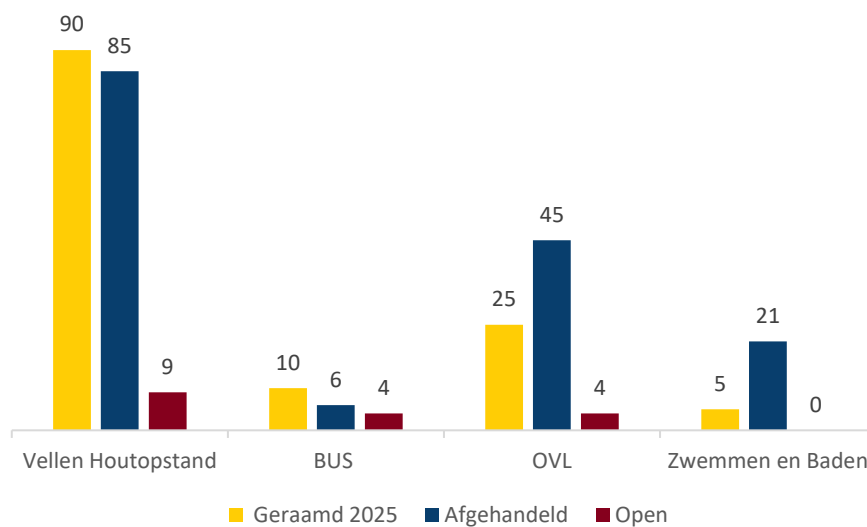

Figuur 7 Maatwerkvoorschriften

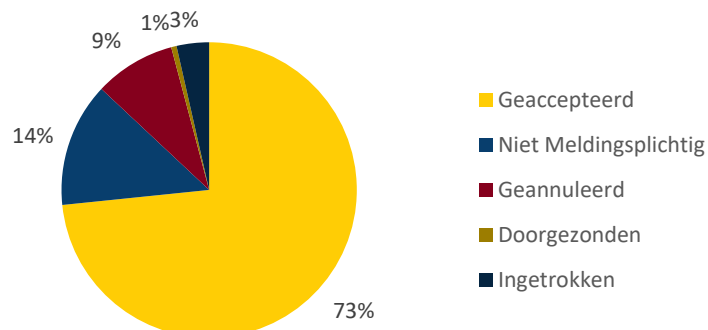
3.1.8. Meldingen

In 2025 waren 130 meldingen geraamd. Er zijn in totaal 174 meldingen binnengekomen waarvan er 157 meldingen zijn afgehandeld. In figuur 8 is een uiteenzetting te zien van de geraamde, afgehandelde en nog openstaande meldingen per werkveld. In figuur 9 staat een uiteenzetting van de resultaten van de afgehandelde meldingen.

Een melding dient binnen 4 weken (28 dagen) te zijn afgehandeld. In 70 gevallen (60%) hebben wij de afhandelingstermijn niet gehaald.

Figuur 8 Meldingen

Figuur 9 Resultaat afgehandelde meldingen

3.1.9. Leges

In 2025 zijn 425 legesplichtige aanvragen (vergunningen, maatwerkvoorschriften en ontheffingen) en 548 bodeminformatieverzoeken binnengekomen. Tijdens het afhandelen van de aanvraag wordt bepaald welk legestartief uit de legesverordening van toepassing is. Voor sommige type aanvragen is in de legesverordening bepaald dat het legestartief € 0 is. Voor aanvragen die worden ingetrokken voordat ze inhoudelijk in behandeling zijn genomen worden geen leges in rekening gebracht.

In 2025 zijn 82 legesplichtige aanvragen en alle binnengekomen bodeminformatieverzoeken afgehandeld, en waarvan de factuurdatum in 2025 lag. Dit resulteert in een tot nu toe ontvangen bedrag van €177.366 aan leges in 2025. Voor de aanvragen die nog niet in 2025 zijn afgehandeld volgt de facturatie op een later moment. In de volgende tabel is weergegeven hoeveel legesinkomsten geraamd zijn (nadat deze waren bijgesteld) en hoeveel legesinkomsten tot nog toe daadwerkelijk gerealiseerd zijn.

Tabel 2 Legesinkomsten 2025 (tot nog toe)

	Bijgestelde geraamde legesinkom sten in €	Gerealiseerde legesinkomsten
Ontgrondingsactiviteit	35.000	1.930
Flora- en fauna-activiteit	250.000	99.697
Houtoptanden maatwerkvoorschrift	12.000	2.895
TUG - ontheffing	5000	6755
Bodeminformatieverzoeken	51.466	66.089
Totaal	543.866	177.366

3.1.10. Bezwaar en beroep vergunningen

In 2025 is er 24 x bezwaar ingediend en zijn 8 bezwaarschriften behandeld. Geen enkele hiervan is gegrond verklaard.

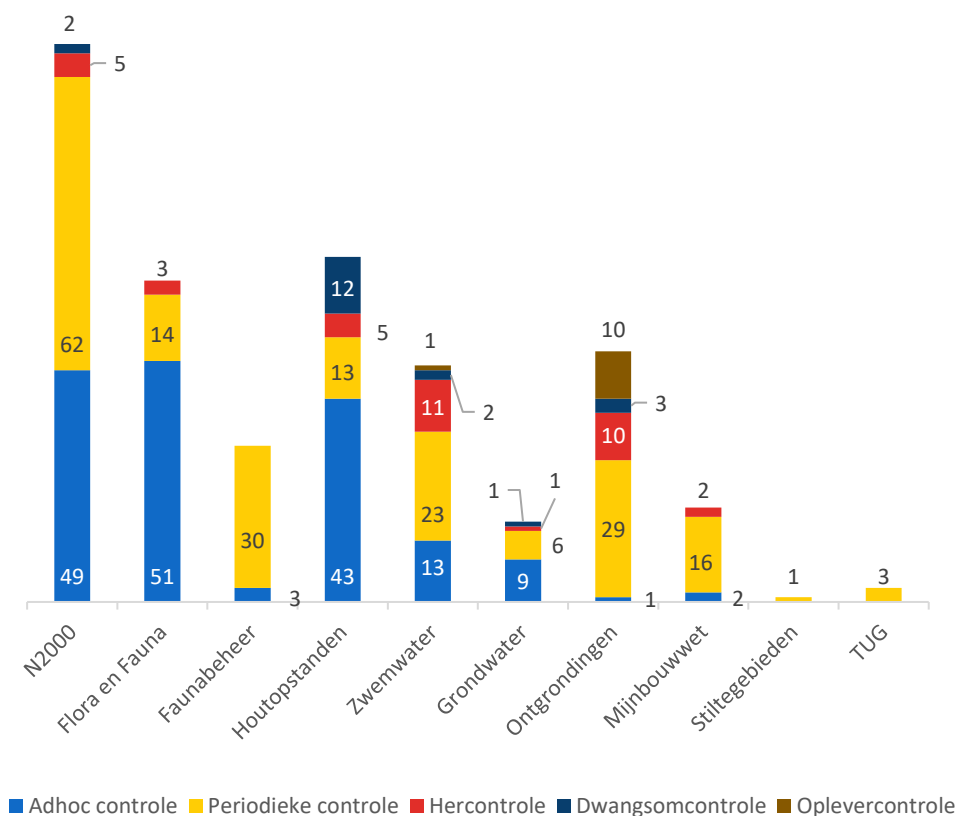
Daarnaast is er 17 x beroep ingediend, 5 x beroep afgerond in 2024, waarvan 2 gegrond verklaard.

3.2. Toezicht en Handhaving

Gezien in het UP 2025 geen raming is opgenomen voor toezicht en handhaving wordt in deze paragraaf de cijfers van 2025 vergeleken met de cijfers van 2024.

3.2.1. Uitgevoerde controles

In 2025 zijn in totaal 468 controles uitgevoerd, waarvan het merendeel periodieke, vooraf geplande controles betreft. In 2024 waren dit er 275. Met name binnen het thema zwemwater en N2000 zijn meer controles uitgevoerd. Dit komt doordat er bij zwemwater in 2025 gekozen is om projectmatig alle spartelbaden en baby-spa's te controleren, als resultaat van de risicogerichte aanpak. Doordat er in 2025 meer omvangrijke handhavingsverzoeken met betrekking tot gewasbeschermingsmiddelen zijn ontvangen zijn er meer controles uitgevoerd gericht op N2000 gebieden.

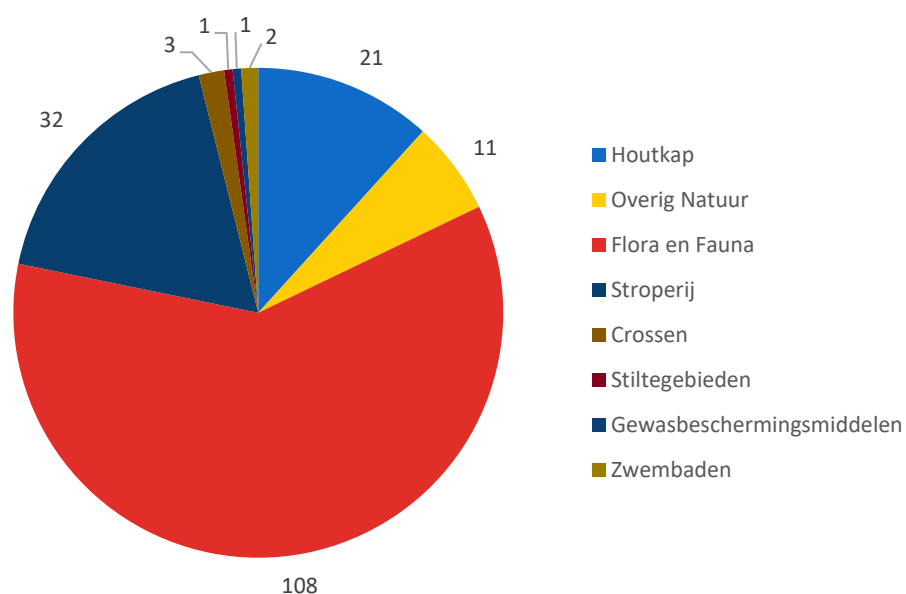
Figuur 10 Uitgevoerde controles per werkveld

Van de 468 uitgevoerde controles is 36,5% een ad hoc controle op basis van een handhavingsverzoek of een melding en 63,5% een risicogerichte, periodieke controle. In totaal zijn bij deze controles 137 overtredingen geconstateerd waar een handhavingstraject is opgestart. Bij 51% van de overtredingen is een waarschuwingsbrief met een hersteltermijn de gekozen handhavingstrategie.

In 2025 zijn per thema concept toezichtplannen opgesteld waarin een inschatting gemaakt is van het aantal risicogerichte periodieke controles. Niet voor alle thema's is deze inschatting gehaald. Bij het thema houtopstanden was bijvoorbeeld gepland om in te zetten op opsporen van illegale vellingen. Door een aantal omvangrijke meldingen en handhavingsverzoeken heeft dit niet plaatsgevonden.

3.2.2. Klachten/meldingen

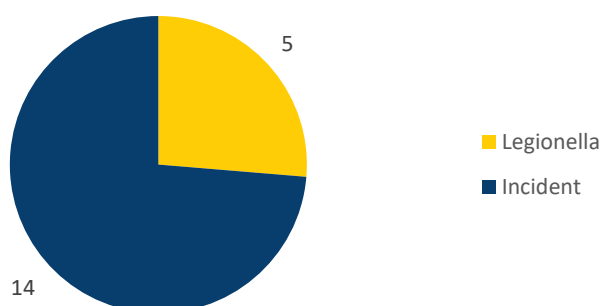
In 2025 zijn in totaal 230 klachten/meldingen bij de Provincie binnengekomen. Dit is een lichte daling vergeleken met 2024. Het grootste deel van deze meldingen heeft, zoals eerdere jaren, betrekking op het thema natuur. Onder dit thema vallen meldingen met betrekking tot beschermde flora en fauna, houtopstanden en N2000 activiteiten.

Figuur 11 Klachtmeldingen

3.2.3. Ongewone voorvallen zwemgelegenheden

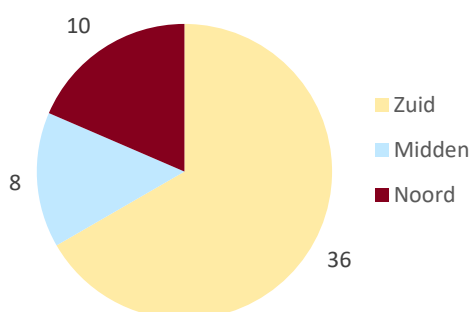
Onder de Omgevingswet moeten ongewone voorvallen bij zwemgelegenheden (zwembaden, sauna's, zwembijvers) direct worden gemeld aan het bevoegd gezag, meestal de omgevingsdienst of provincie. Een ongewoon voorval is elke gebeurtenis die afwijkt van de normale bedrijfsvoering en nadelige gevolgen heeft (of kan hebben) voor de veiligheid, gezondheid van mens/dier of het milieu. Denk hier aan veiligheidsincidenten, waterkwaliteit en technische calamiteiten.

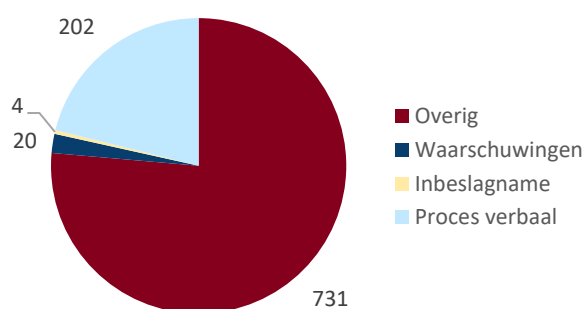
Figuur 12 Ongewone voorvallen zwemgelegenheden

3.2.4. Gezamenlijke Handhavingsacties

In 2025 zijn in de verschillende regio's 54 gezamenlijke handhavingsacties georganiseerd binnen het samenwerkingsverband Samen Sterk in Limburg (SSIL), allemaal gericht op activiteiten met effect op natuur. Dit is iets minder dan in 2024 (59). Binnen deze acties zijn diverse overtredingen aangetroffen, zoals loslopende honden, stroperij, aantasting flora-fauna en andere illegaliteiten in het buitengebied. Er zijn 957 strafrechtelijke constatering gedaan. Dit waren waarnemingen, waarschuwingen, boetes en andere strafrechtelijke activiteiten zijn. In regio zuid zijn door actievere samenwerking tussen de verschillende partijen meer acties uitgevoerd.

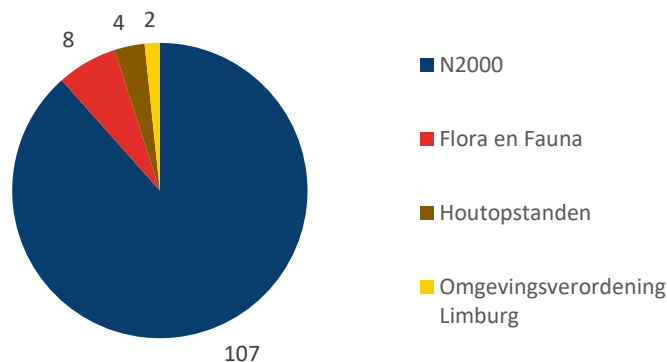
Figuur 13 Gezamenlijke handhavingsacties per regio

Figuur 14 Constatering bij handhavingsacties

3.2.5. Handhavingsverzoeken

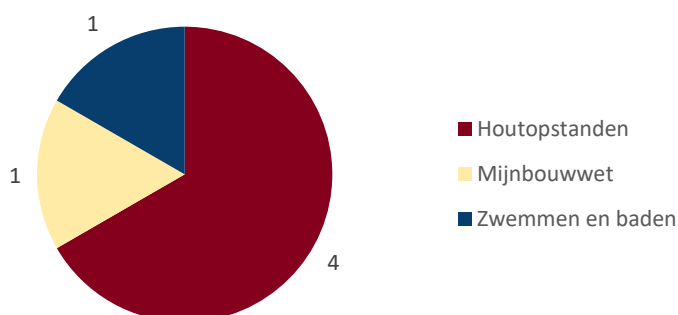
In 2025 zijn 38 brieven ontvangen (in 2024 waren dat er 16) met daarin 121 handhavingsverzoeken, verdeeld over verschillende werkvelden (zie figuur 14). Op 53 handhavingsverzoeken is een besluit genomen, waarbij allen zijn afgewezen. Op de overige handhavingsverzoeken wordt een besluit genomen in 2026.

Figuur 14 Handhavingsverzoeken per werkveld

3.2.6. Last onder dwangsom

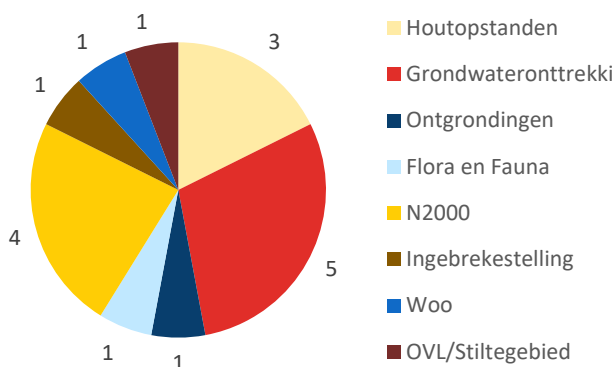
In 2025 is 11 keer een voornemen tot het opleggen van een last onder dwangsom verstuurd (in 2024 was dat 6 keer). Er zijn 6 besluiten genomen met daarin een of meerdere lasten onder dwangsom (zie figuur 15). Ten aanzien van deze besluiten is het nog niet gekomen tot het nemen van een invorderingsbesluit omdat de begunstigingstermijn nog niet, of pas op 31 december 2025 is afgelopen en/of nog niet is geconstateerd dat niet aan de betreffende last onder dwangsom werd voldaan.

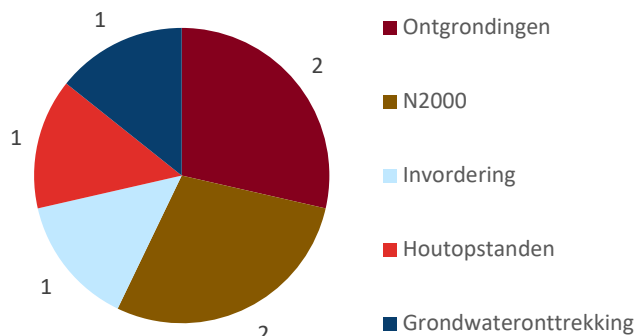
Figuur 15 Genomen dwangsombesluiten

3.2.7. Bezwaar en Beroep

In 2025 is er 17 keer bezwaar ingediend (zie figuur 16, links), dat is 5 keer meer dan in 2024. Er zijn 10 beslissingen op bezwaar genomen. Hiervan is 9 keer het besluit in stand gebleven, 1 keer is het besluit niet in stand gebleven (flora en fauna). 7 zaken zijn nog lopend. Verder waren er 7 zaken in hoger beroep (zie figuur 16, rechts), dat is 4 meer dan in 2024. Deze zaken lopen nog.

Figuur 16 Bezwaarprocedures, Bezwaar en Beroep

Figuur 17 Bezwaar en beroep

3.3. Overige VTH cijfers

3.3.1. Woo-verzoeken

In 2025 hebben we in totaal 20 Woo-verzoeken ontvangen en 14 verzoeken officieel afgehandeld, de rest van de verzoeken zijn nog in behandeling. In een aantal gevallen betreft het omvangrijke Woo-verzoeken. Dit zijn Woo-verzoeken die zien op een groot aantal stukken. Vanwege deze omvang lukt het niet in alle gevallen het Woo-verzoek af te handelen binnen de daarvoor gestelde wettelijke termijn van (maximaal) zes weken.

3.3.2. Statenvragen en persvragen

In 2025 hebben we 32 keer statenvragen ontvangen, in 2024 waren dat er 20, waarvan allen binnen de termijn beantwoord zijn.

Naast de statenvragen hebben we in 2025 in totaal 23 persvragen ontvangen, in 2024 waren dat er 21. Deze zijn allen beantwoord binnen de daarvoor gestelde termijn.

4. Kwaliteitsdoelen en indicatoren

Hieronder volgt een weergave van de doelen en indicatoren uit de UHS 2024 en in hoeverre wij de streefwaarden hebben behaald in 2025.

Nr	Doel	Indicator	Streefwaarde	Waarden 2025	
Vergunningen					
1	Bij aanwenden rechtsmiddelen: bezwaar/beroep gegrond	% van gegronde bezwaar/beroepschriften	Max. 15%	15%	✓
Toezicht en handhaving					
2	Klachten worden geregistreerd en geanalyseerd (trendanalyse)	Klachtenanalyse	1x analyse per jaar	Analyse uitgevoerd	✓
3	Naleefgedrag na eerste constatering van overtreding is hoog	%hercontroles waarbij een eerdere geconstateerde overtreding niet opnieuw wordt geconstateerd	80%	> 90%	✓
4	Bij aanwenden rechtsmiddelen: bezwaar/beroep gegrond	% van gegronde bezwaar/beroepschriften	Max. 15%	10%	✓
5	Invorderen dwangsommen	% invorderingsbesluiten van verbeurde dwangsom	95%	100%	✓
Dienstverlening					
6	Aanvragen of verzoeken worden binnen de wettelijke termijn afgehandeld				
a	Reguliere procedure	% binnen de termijn, tenzij is ingestemd met opschorting	95%	50%	✗
b	Uitgebreide procedure	% binnen de termijn, tenzij is ingestemd met opschorting	90%	9%	✗
c	Opschorting	% gevallen waarin de beslistermijn wordt opgeschort	Max. 40%	14%	✓
7	Initiatiefnemers krijgen inzicht in vervolgverloop van de vergunningenprocedure	% brieven waarin proces en voortgang zijn opgenomen	100%	100%	✓
8	Na geconstateerde overtreding vindt er een schriftelijke vervolgactie plaats (besluit of reactie)	% reacties na constatering	100%	100%	✓
Financiën					
9	Kostendekkende leges	% van kostendekkendheid van leges	Max. 100% Min. 80%	81 % *	✓
Sluiten beleidscyclus					
10	Een co geproduceerd Uitvoeringsprogramma en een gedragen beleidsevaluatie (gebaseerd op het jaarverslag)	2 producten per jaar in co productie	2 producten in coproductie	Voldaan	✓
11	Beleid passend bij de maatschappelijk opgave; vertaald naar geen structurele gedoogbesluiten	Analyse van genomen gedoogbeslissingen	Ja/nee + motivatie bij patroon	Voldaan (Geen structurele gedoog-besluiten)	✓

* De kostendekkendheid van de legestarieven in de legesverordening 2025 bedroeg voor de VTH-producten 81%.

5 Conclusie

In grote lijnen hebben we het hetgeen weergegeven in het VTH-UP 2025 kunnen uitvoeren. We zien daarbij wel dat we de wettelijke termijnen voor het afhandelen van vergunningen niet altijd gehaald wordt. Dit komt door de grote hoeveelheid vergunningaanvragen waardoor een achterstand in afhandeling is ontstaan, de complexe regelgeving (zoals stikstof) en wisselende rechtspraak. Daarbij kampen we ook met capaciteitstekort(en) door onder andere de krapte op de arbeidsmarkt.

Bij toezicht en handhaving is het aantal meldingen gelijk gebleven en het aantal handhavingsverzoeken toegenomen. Door deze toename is er minder capaciteit beschikbaar dan gepland waardoor niet alle geplande controles zijn uitgevoerd. Ook de jurisprudentie rondom de specifieke zorgplicht en de handhavingsverzoeken specifiek gericht op gewasbeschermingsmiddelen heeft ons meer capaciteit gekost dan vooraf voorzien. Daarnaast zorgt de mondigheid van de burger voor een toename in Woo-verzoeken wat eveneens zorg voor een hoge druk op de beschikbare capaciteit.

Door meldingen te koppelen voordat tot actie wordt overgegaan, door bij de afhandeling van Woo verzoeken onze administratieve capaciteit beter te benutten en door de beschikbare systemen effectiever te gebruiken proberen we meer tijd in te kunnen zetten op geplande controles. Waarbij toezicht voor een groot deel wordt gestuurd door de (mondige) omgeving.

Wat betreft de kwaliteitsdoelen en indicatoren uit de UHS 2024 kan geconcludeerd worden dat we met uitzondering van de afhandelingstermijnen voor vergunningen aan alle gestelde eisen wordt voldaan.

